

Risikovurdering 2020 - 2023

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Porsgrunn kommune

Om Vestfold og Telemark revisjon IKS

Vestfold og Telemark revisjon IKS (VTR) er stiftet i 2019 av fylkeskommunen og alle kommunene i Vestfold og Telemark fylke. Selskapet er en videreføring av Telemark kommunerevisjon IKS og Vestfold kommunerevisjon. VTR utfører revisjon og andre tjenester for våre eiere og andre kommunale/fylkeskommunale aktører.

VTRs ansatte har bred erfaring med eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Vi har samfunnsfaglig, økonomisk og juridisk utdanning på mastergradsnivå, og har god kompetanse innen offentlig forvaltning.

Du kan lese mer på vårt nettsted vtrevisjon.no.

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Bakgrunn – kontrollutvalgets bestilling	3
1.2	Hva er forvaltningsrevisjon	3
1.3	Hva er eierskapskontroll?	4
1.4	Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.....	4
2	Om risiko- og vesentlighetsvurderingen	5
3	Om Porsgrunn kommune	7
3.1	Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller 2016-2019	13
4	Risikovurdering	14
4.1	Lokaldemokrati	14
4.2	Rådmannens virksomhetsstyring	16
4.3	Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet	24
4.4	Myndighetsutøvelse - kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet	43
4.5	Samfunnssikkerhet og bærekraft	45
5	Risikovurdering – eierskap	49
5.1	Eierskap i Porsgrunn kommune	50
5.2	Utøvelse av eierskap.....	51
5.3	Virksomhet i selskap - risiko.....	52
6	Oppsummering.....	55
6.1	Oppsummering – forvaltningsrevisjon.....	55
	Vedlegg: Oversikt over kommunens eierskap i selskaper m.v.	57

1 Innledning

1.1 Bakgrunn – kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget skal utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og skal påse at det blir utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i kommunen.¹

- **Plan for forvaltningsrevisjon** skal vise på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal dekke både kommunens virksomhet og den virksomheten som utøves i kommunens selskaper.
- **Plan for eierskapskontroll** skal vise hvilke eierskapskontroller som skal utføres. Planen skal dekke utøvelsen av kommunens eierskap i de selskap kommunen har eierinteresser i.

Kommunestyret selv skal vedta planene. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

Planene skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet og eierskap, og av virksomheten i kommunens selskaper.

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet av Vestfold og Telemark revisjon IKS (VTR) på oppdrag fra kontrollutvalget i Porsgrunn kommune, jf. sak 35/19 og sak 36/19. Vurderingen av behovet for forvaltningsrevisjon framgår av kapittel 4, og vurderingen knyttet til eierskapskontroll framgår av kapittel 5.

1.2 Hva er forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en av kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver.

Forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, jf. kommuneloven § 23-3. Undersøkelsene rettes mot kommunen

¹ Jf. kommuneloven §§ 23-2, 23-3 og 23-4.

og mot kommunens selskaper. Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget:

- bidra til kommunens egenkontroll
- synliggjøre muligheter til økt produktivitet og måloppnåelse
- bringe fram styringsinformasjon til kommunens beslutningstakere
- bidra til læring og forbedring i kommunen organisasjon og i kommunens selskaper

1.3 Hva er eierskapskontroll?

Eierskapskontroll er en kontroll av om kommunens eierskap i selskap utøves i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Eierskapskontroll skal utføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

1.4 Avtale om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er omtalt i selskapsavtalen for VTR IKS og er regulert i avtale om revisjonstjenester mellom Porsgrunn kommune og VTR IKS. Basert på dette, kan VTR levere ca. 9 rapporter om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til Porsgrunn kommune fordelt over fire år. Arbeidsomfang per prosjekt er et anslag, og avhenger i stor grad av hvilke problemstillinger som skal undersøkes. Kommunestyret/kontrollutvalget² kan endre planen innenfor ressursrammen gjennom hele planperioden. Dersom kommunen ønsker flere eller mer omfattende forvaltningsrevisjoner eller eierskapskontroller, kan det avtales særskilt.

² Forutsatt at kommunestyret har delegert myndigheten

2 Om risiko- og vesentlighetsvurderingen

Risiko og vesentlighet

Risiko handler om hva som

- kan gå galt,
- hvor sannsynlig det er at noe går galt, og
- hva som er konsekvensen.

Vesentlighet i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vurderes ut fra hvor alvorlig den enkelte risikofaktor/konsekvens er i forhold til kommunens eller selskapets måloppnåelse.

Vi vurderer vesentligheten i lys av flere perspektiver:

- kommunens samfunnsoppdrag - hensynet til lokaldemokrati, politiske prioriteringer, innbyggerdeltakelse, tillit og bærekraft
- kommunens brukere/innbyggere – tjenesteyting og myndighetsutøvelse som angår mange eller som er av stor betydning for dem det gjelder
- økonomiske interesser/økonomisk betydning

Plan for forvaltningsrevisjon skal dekke kommunens virksomhet, herunder kommunale foretak, oppgavefelleskap og vertskommuneordninger, samt virksomheten i kommunens selskaper.

Vi har tatt utgangspunkt i kommunelovens formålsparagraf, kommunedirektørens (rådmannens) internkontrollansvar³ og virkeområdet for forvaltningsrevisjon⁴. Vi fokuserer derfor på følgende tema i risikovurderingen:

- Ligger forholdene til rette for et funksjonsdyktig folkestyre?
- Har kommunedirektøren tiltak for virksomhetsstyring og betryggende kontroll?

³ Kommuneloven §§ 1 og 31-3

⁴ Kommuneloven § 23-3

- Blir regelverk, rettssikkerhet, kvalitet og effektivitet ivaretatt i myndighetsutøvelse og tjenesteyting?
- Legger kommunen til rette for en bærekraftig utvikling?
- Utøves virksomheten i kommunens selskap i tråd med gjeldende regler og vedtak?

Plan for eierskapskontroll skal vise hvordan kontrollutvalget vil påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Vi vurderer om det er risiko for at kommunens eierskap ikke utøves i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Metode

For å kartlegge og vurdere risiko i Porsgrunn kommune har vi innhentet og gjennomgått følgende informasjon:

- relevant regelverk og nasjonale føringer for kommunene
- kommunens økonomiplan, årsrapporter, planstrategi og annen styringsdokumentasjon
- analyse av nøkkeltall fra KOSTRA og annet statistisk materiale
- kommunens internkontroll
- overordnet informasjon om selskaper som kommunen har eierinteresser i (formål, årsmeldinger)
- tilsynsvirksomhet rettet mot kommunen og kommunens selskap (tilsynsrapporter, tilsynsplaner og klagesaksbehandling)
- annen dokumentasjon som gir grunnlag til å vurdere risiko knyttet til kommunens virksomhet

I KOSTRA-analysen bruker vi tall for kommunen for perioden 2017 – 2018. Vi sammenligner kommunen med sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet utenom Oslo. I KOSTRA er kommunene gruppert ut fra størrelse, kostnader og inntekter. Porsgrunn kommune er i kommunegruppe 13 som er store kommuner utenom de 4 største.

Vi bygger også på revisjonens egne erfaringer og kunnskap om kommunen, og på tidligere forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Kontrollutvalget fra forrige

valgperiode har hatt anledning til å komme med innspill til vurderingen, og vi har fått innspill fra både ordfører og rådmann⁵. Vi har også bedt om innspill fra gruppe- og utvalgslederne i kommunen og fra rådmannens ledergruppe.

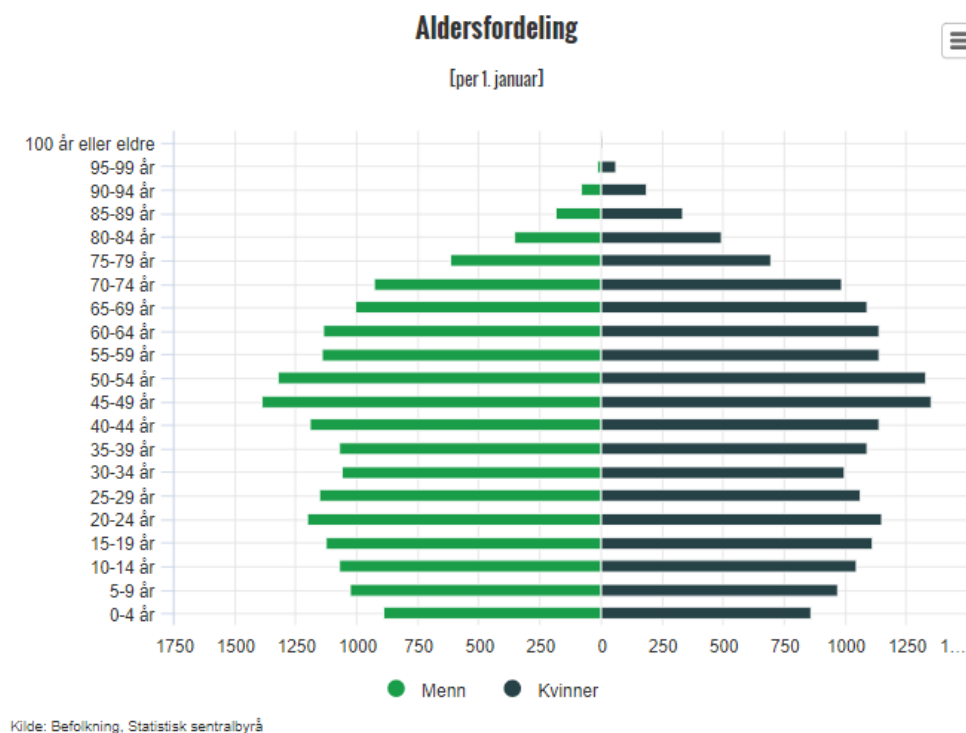
3 Om Porsgrunn kommune

Demografi

Folketallet i Porsgrunn kommune pr 31.12.18 var på 36 224. Folketallet har vært relativt stabilt siden 2016.

Fra 2016-2018 har Porsgrunn små endringer i aldersgruppa 18-24 år. Antall personer over 80 år har økt i perioden, på lik linje med kommunegruppe 13 og landet utenom Oslo. Folketall etter kjønn og alder er fordelt som følger:

⁵ Porsgrunn kommune har ikke tatt i bruk tittelen kommunedirektør. Vi bruker derfor rådmann når vi omtaler rådmannen i Porsgrunn.

Andelen av befolkningen som er innvandrere har økt fra 12,7 % til 13,3 % i 2018. Dette er lavere enn landet uten Oslo og gjennomsnittet for kommunegruppe 13.

Om lag 95 % av befolkningen bor i tettbygd strøk.

Arbeidsledigheten har i Porsgrunn kommune økt fra 1,6 % til 1,8 % fra 2017 til 2018. For landet uten Oslo og kommunegruppe 13 er arbeidsledigheten lavere og har også falt fra 2017 til 2018.

Kommunens organisasjon

Per 31.12.2019 hadde Porsgrunn kommune 2191 årsverk fordelt på 2746 ansatte. Det har vært en nedgang i antall ansatte hvert år siden 2015. Gjennomsnittlig stillingsprosent er 80 % og gjennomsnittsalder for en ansatt er 45 år.

På øverste administrative nivå er kommunen organisert med rådmann og fire kommunalsjefer. Tabellen under viser kommunalområder med tilhørende årsverk:

Kommunalområde	Antall årsverk
Helse og omsorg	952
Miljø og byutvikling	318
Oppvekst	784
Administrasjon og støtte	137

Sykefraværsoppfølging

Porsgrunn kommune hadde i 2018 et sykefravær på 8,3 %. I 2017 var sykefraværet på 7,8 %. I handlingsprogram for 2020-2023 er målet holde sykefraværet under 4 %. Det er en generell risiko for at kommunen ikke forebygger og følger opp sykmeldte i tilstrekkelig grad og i tråd med gjeldende krav. Ordfører har spilt inn forslag om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på kommunens oppfølging av sykefravær hos ansatte. Vi anbefaler å prioritere en forvaltningsrevisjon av kommunens forebygging og oppfølging av sykefravær.

Interkommunale oppgavefelleskap og vertskommuneordninger

Porsgrunn kommune deltar i følgende samarbeid. I hovedsak er dette samarbeid etter § 27 i gammel kommunelov.⁶

Porsgrunn har videre ett kommunalt foretak, Keops kurs og arbeidssenter KF. Foretaket har som mål å gi sosialt yrkeshemmede, arbeidsforberedende trening og arbeidstrening ut i det ordinære arbeidsliv.

Interkommunale oppgavefelleskap og vertskommuneordninger

Samarbeid	Deltakere	Organisering	Vertskommune/ kontorkommune
Barnevernvakt Krise- og akuttberedskap for barneverntjenesten.	Alle i Telemark, minus: Notodden Tinn og Hjartdal	§ 27	Skien

⁶ Kommunene må etter gjeldende kommunelov § 31-2 omdanne § 27-samarbeid til enten interkommunale politiske råd eller interkommunale oppgavefelleskap innen 4 år etter lovens ikrafttredelse.

Felles barnevernsvaktjeneste på kveldstid, i helger og høytider			
Grenland landbrukskontor Felles landbruksforvaltning for deltakerkommunene	Skien Porsgrunn Siljan	Kommuneloven § 20-2	Skien
Grenland Friluftsråd Arbeidet med friluftsoppgaver av regional karakter. Kostnadene fordeles ut fra innbyggertall i kommunene	Skien Porsgrunn Drangedal	§ 27	Skien
Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet GKI Inngår rammeavtaler på vegne av kommunene	Skien Bamble Drangedal Kragerø Porsgrunn Siljan	Uavklart	Skien
Krisesenteret i Telemark Tilby hjelp og støtte til menn, kvinner og barn som kommer i vanskelige livssituasjoner som følge av vold og mishandling.	Alle i Telemark, unntatt Notodden.	§ 27	Skien
Miljørettet helsevern i Grenland Fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold. Føre tilsyn og foreta godkjenninger.	Skien Bamble Drangedal Kragerø Porsgrunn Siljan	Kommuneloven § 20-2 Rådmennene, eller den rådmannen utpeker, er styre og har jevnlig møter med miljørettet helsevern.	Porsgrunn
Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland Gjennomfører byggesakstilsyn og -kontroll på vegne av kommunene	Skien Bamble Drangedal Kragerø Porsgrunn Siljan	§ 27	Porsgrunn
Overgrepsmottaket i Telemark	Alle i Telemark	Kommuneloven § 20-2	Skien
Grenlandssamarbeidet Utvikle samarbeidet mellom kommunene i Grenland	Bamble Drangedal Kragerø Porsgrunn Siljan Skien	§ 27	Skien
Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensing IUA Telemark. Ivaretar forurensing fra olje og andre kjemikalier i sjø, land og vassdrag	Alle i Telemark	§ 27	Bamble
Kemneren i Grenland⁷	Skien Porsgrunn Siljan	Kommuneloven § 20-2	Skien

⁷ Vil bli innlemmet i Skatteetaten i juni 2020

Arbeidsgiverkontrollen i Grenland AiG⁸	Skien Bamble Kragerø Porsgrunn Siljan Drangedal	§ 27	Porsgrunn
Alarmsentralen Telemark Alarmsentralen er ansvarlig for mottak og formidling av: • Alarmer fra trygghets- og velferdsteknologi • Automatiske brannalarmer • Heisalarmer • Sikkerhetsalarmer • Tekniske alarmer • Kommunale innbruddsalarmer	Skien Drangedal Vinje Tokke Bamble Siljan Seljord Kviteseid	§ 27	Skien
IT- Grenland Felles driftssenter for deltakerkommunenes behov for IT-tjenester	Skien Bamble Siljan	§ 27	Skien
Knarrdalstrand renseanlegg	Porsgrunn Skien	§ 27	Porsgrunn
Tolketjenesten i Grenland Leverer tolketjenester til deltakerkommunene. Ved ledig kapasitet selges tolketjenester til andre kommuner og selskap	Porsgrunn Skien	§ 27	Porsgrunn
SAMBA Institusjon for barn med store funksjonshemninger	Skien Porsgrunn	§ 27	Skien
Interkommunalt geodatasenter i Grenland	Bamble Skien Porsgrunn Siljan	Samarbeidsavtale	Porsgrunn
Saks- og arkivsystem⁹	Skien Porsgrunn Bamble Siljan Drangedal	§ 27	Bamble
Interkommunalt verkstedssamarbeid	Porsgrunn og Skien	§ 27	Skien
Telemark Interkommunale Næringsfond	Fylkeskommunen og flere kommuner	Uavklart	Telemark fylkeskommune
Lokal luftkvalitet i Grenland	Porsgrunn Skien Bamble Ulike private virksomheter	Samarbeidsavtale	Porsgrunn

⁸ Vil bli innlemmet i Skatteetaten i juni 2020

⁹ Dette samarbeidet vil antagelig bli avvirket. Kommunene skal inn i anskaffelsesprosess for nytt saks- og arkivsystem i perioden.

Eierskap - virksomhet organisert i egne rettssubjekter

Porsgrunn bystyre har i 2019 vedtatt 11 prinsipper for eierstyring. Målet med eierstyringsprinsippene er å kompensere for ulemper ved at bystyret ikke styrer direkte, og å uttrykke mål og forventninger kommunen som eier har til selskapene. Porsgrunn kommune eier noen selskaper alene eller sammen med andre eiere. De viktigste målt i eierandel er:

- Porsgrunn Utvikling AS (100%)
- Grenland brann og redning IKS (66,59%)
- Brevik fergeselskap IKS (50%)
- Grep Grenland AS (34%)
- Grenland havn IKS (33,33%)
- Renovasjon i Grenland IKS (32,92%)
- Vekst i Grenland IKS (30%)

Oversikt over kommunens eierskap framgår av vedlegg bakerst i dokumentet.

Økonomi

Porsgrunn kommune har lavere frie inntekter per innbygger enn kommunegruppe 13 og landsgjennomsnitt. Kommunen har også en større andel langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, og dermed en lavere andel fri egenkapital enn kommunegruppe 13 og landsgjennomsnittet. Dette innebærer at kommunen har en strammere økonomi, som binder opp en større andel av framtidige frie inntekter enn sammenlignbare kommuner.

Kostra 2018	Porsgrunn kommune	Kommune-gruppe 13	Lands-gj.snitt*
Frie inntekter per innbygger	51 652	53 187	55 124
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	111,5.	109,3	105,6
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	5,4	12	11,2
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	0,4	1	1,2

SSB: KOSTRA nøkkeltall. Reviderte tall 17.06.2019

* Landsgjennomsnitt uten Oslo

3.1 Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller 2016-2019

I Porsgrunn kommune er følgende forvaltningsrevisjoner gjennomført i perioden 2016-2019:

- 705 034 Prosjektstyring – investeringsprosjekt
- 705 035 Tilpasset opplæring
- 705 036 Arkiv og journal
- 705 037 Samfunnsansvar i anskaffelser
- 705 038 Eiendomsforvaltning
- 705 039 Byggesaksbehandling
- 705 040 Barneverntjenesten (mars 2020)
- 750 017 Bypakke Grenland fase 1 (fellesrapport)
- 405 006 Rammer for eierstyring – Eierskapskontroll – Porsgrunn kommune
- 406 005 Renovasjon i Grenland IKS (fellesrapport)

4 Risikovurdering

4.1 Lokaldemokrati

4.1.1 Åpenhet og innsyn

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et fungerende demokrati.

Offentlighetsloven og kommunelovens regler om møteoffentlighet skal legge til rette for at kommunens virksomhet er åpen og gjennomskiktig. På den måten styrkes informasjons- og ytringsfrihet, den demokratiske deltakelse, tilliten til kommunen og allmenhetens kontroll.

I ny kommunelov er møteprinsippet styrket ved at det er klargjort hva som skal anses som et folkevalgt organ og at det er begrenset adgang til å opprette folkevalgte organ. Det skal fastsettes reglement for folkevalgte organers virkeområde, virksomhet og saksbehandling.

Porsgrunn kommune har postlister tilgjengelig på sine hjemmesider. Her kan en se dokumenter som er kommet inn til eller sendt fra kommunen. Eventuelle andre dokumenter/journalposter knyttet et dokument i postlisten må bestilles. Dette kan skje via hjemmesiden.

Oversikter over datoer for møter i politiske utvalg er tilgjengelig på kommunens hjemmesider. Det er videre oversikter over hvilke personer som sitter i utvalgene, deres partitilknytning og kontaktinformasjon.

Ved å gå inn i møtekalenderen kan en se hvilke saker som skal behandles og tilhørende møtedokumenter. Protokoller fra møtene er tilgjengelige.

Møter i administrasjonsutvalget, formannskapet og bystyre overføres via web-TV på kommunens hjemmesider. Søkbar postjournal for kommunen ligger også på nettsidene.

Norsk Presseforbund offentliggjorde i 2018 en såkalt åpenhetsindeks. Indeksen bygger på tre innfallsvinkler der en sjekker hjemmesidene, kommunene svarer på spørsmål og det blir sendt et innsynskrav til kommunene. Maksimal poengsum er 30,5 mens

minimum poengsum er – 13. Porsgrunn kommune fikk 18,5 poeng, og var nest beste kommune i Telemark. Beste kommune i Telemark hadde 21 poeng, mens dårligste hadde 6,5 poeng.

I 2018 ble Porsgrunn kommune klaget inn til Fylkesmannen på grunn av lukkede møter mellom ordfører og gruppeledere. Fylkesmannen konkluderte med at gjeldende praksis er i strid med kommuneloven og hensynene bak møteoffentlighetsprinsippet. I etterkant ble disse møtene åpnet for allmenheten.

Kommunen har i februar 2020 gjennomført folkevalgtopplæring.

4.1.2 Saksutredning og gjennomføring av kommunestyrets vedtak

Kommunedirektøren har ansvar for at saker til folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir gjennomført uten ugrunnet opphold. Saksutredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han si fra om det på en egnet måte.

Kommunen bruker sak/arkivsystemet 360. Det er maler for saksframstillinger som administrasjonen legger fram til politisk behandling. Kommunen har utarbeidet et reglement for folkevalgte organer og delegasjon i kommunen.

Ifølge rådmann har administrasjonen iverksatt tiltak for å tettere følge opp politiske vedtak som kommer gjennom oversendelsesforslag og verbalforslag. Fra 2020 vil alle verbalforslag bli lagt i et nytt planleggings- og budsjettverktøy – Framsikt.

4.1.3 Budsjettering og rapportering

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kommunen skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.

Bystyret selv skal vedta årsbudsjett og økonomiplan for de fire neste årene. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene som og premissene

som økonomiplan og årsbudsjett bygger på. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende. Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel.

Ordfører er fornøyd administrasjonens budsjettering og rapportering.

Det er ikke funnet vesentlige avvik i forbindelse med regnskapsrevisors obligatoriske budsjettkontroll.

4.2 Rådmannens virksomhetsstyring

4.2.1 Internkontroll

Kommunedirektøren skal sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll, jf. kommuneloven § 31-3. I kommunens årsberetning skal det redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll med virksomheten. Et nytt krav er at kommunedirektøren minst en gang i året skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om resultater fra statlig tilsyn.

Det er krav om internkontroll på en rekke særlovsområder, både sektorovergripende og for de ulike tjenesteområdene i kommunen, f.eks. arbeidsmiljøloven, personopplysningsloven, opplæringsloven, barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og sosialtjenesteloven.

Porsgrunn kommune har fra 2018 tatt i bruk TQM som kvalitetssystem. I handlingsprogram 2019-2022 står det at systemet er ferdig implementert i hele organisasjonen. Det er satt mål om at alle ansatte skal rapportere minst en kvalitetshendelse (avvik og forbedringstiltak) i TQM. Systemet brukes både for å systematisere rutiner, melde avvik og jobbe med kvalitetsforbedrende arbeid.

Ifølge rådmann har kommunen gode rutiner for bruk av TQM og tilbyr opplæring til ansatte med behov. Alle ukentlige møter i ledergruppa starter med en gjennomgang av innregistrerte hendelser/avvik.

I en forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten ble det avdekket at mange ansatte hadde liten kunnskap om avvikssystemet.

Det er en generell risiko for at ansatte ikke har fått tilstrekkelig kompetanse til å ta i bruk det nye fagsystemet. Mangelfull internkontroll kan føre til lovbrudd og manglende måloppnåelse.

Sykefravær

Rådmannen rapporterer på sykefravær i årsmeldingen.

Porsgrunn kommune hadde i 2018 et sykefravær på 8,3 %. I 2017 var sykefraværet på 7,8 %. I handlingsprogram for 2020-2023 er målet holde sykefraværet under 4 %. Det er en generell risiko for at kommunen ikke forebygger og følger opp sykmeldte i tilstrekkelig grad og i tråd med gjeldende krav. Ordfører har spilt inn forslag om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på kommunens oppfølging av sykefravær hos ansatte.

4.2.2 Etikk og varsling

Et av formålene med kommuneloven er å bidra til at kommuner og fylkeskommuner er tillitskapende. KS og Transparency International Norge (TI) anbefaler at kommuner og kommunale foretak og selskap har etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og at retningslinjene bør være behandlet av kommunestyret. I årsberetningen skal kommunen gjøre rede for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Arbeidstakere har rett, og til dels plikt, til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kommunen som arbeidsgiver plikt til å utarbeide rutiner for varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Kravene til rutiner og arbeidsgivers håndtering av varslingssaker er endret med virkning fra 1.1.2020.

En god ytringskultur blant ansatte, og gode rutiner rundt varsling, er viktig for lokaldemokratiet. Det er derfor viktig at kommuner og fylkeskommuner gjør det trygt å ytre seg kritisk om forhold i egen virksomhet. Fra 1.1.2020 er tilrettelegging for et godt ytringsklima tatt inn i arbeidsmiljølovens formålsparagraf.

Porsgrunn kommune har utarbeid en varslingsplakat og har etiske retningslinjer for ansatte i kommunen, sist oppdatert 2018. Det ble gjort et arbeid med å forenkle de etiske retningslinjene for på den måte å tydeligere de ansattes ansvar.

Porsgrunn er medlem av Transparency International Norge.¹⁰ I 2019 var de invitert til en lederkonferanse i Porsgrunn kommune for å snakke relevante temaer.

Ansatte i Byutvikling har vært på studietur i Drammen for å lære om korrupsjonsforebyggende arbeid. Etikk, varsling og ytringsklima må være et kontinuerlig arbeid i enhver organisasjon, og det er generelt risiko for svakheter knyttet til etikk og varsling. Tiltak som medlemskap i Transparency International, studieturer og andre arenaer for etisk refleksjon kan bidra til å redusere risikoen. Vi vil likevel anbefale å prioritere en forvaltningsrevisjon med tema etikk, varsling og ytringskultur. Det har ikke vært forvaltningsrevisjon av dette temaet i Porsgrunn tidligere.

4.2.3 Arkiv og dokumentasjon

Kommuner og offentlige organ har ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. I tillegg har arkivene en samfunnsmessig betydning for åpenhet, demokratisk aktivitet, forskning og kulturell virksomhet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta dette.

Alle kommuner skal utarbeide en arkivplan som skal innrettes slik at den kan brukes som et redskap i organets internkontroll med arkivarbeidet.

Flere studier, blant annet tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner, har vist at det er stor risiko for at mye arkivverdig materiale ikke blir arkivert.

En undersøkelse gjennomført av arkivverket i 2019, viser at mange kommuner ikke foretar overføringer av arkivverdig materiale fra sine elektroniske systemer til langtidslagring, og at mange kommuner opplever at det er knapphet på ressurser for å følge de lovkrav som gjelder.

¹⁰ (TI-Norge) er en medlemsbasert forening, etablert i Norge i 1999. Foreningen er en selvstendig akkreditert avdeling av den verdensomspennende organisasjonen. TI-Norge har opparbeidet betydelig kompetanse i arbeidet mot korrupsjon og for åpenhet og integritet i alle virksomheter,

Det var forvaltningsrevisjon på arkivområdet i Porsgrunn kommune i 2018. Forvaltningsrevisjonen viste blant annet at ansatte ikke brukte arkivsystemet slik kommunen hadde bestemt, blant annet ved at mye saksbehandling skjedde utenfor systemet, med den konsekvens at mye arkivverdig informasjon ikke ble tatt vare på.

Det kan fortsatt være risiko for mangelfull arkivdanning, men vi vil ikke anbefale kontrollutvalget å prioritere dette tema nå. Dersom det er ønskelig å følge opp forvaltningsrevisjonen, bør det eventuelt komme sent i perioden.

4.2.4 Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet omfatter alle tiltak som sikrer konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet til informasjon og IT-systemer, det vil si alt som sørger for å gi korrekt informasjon til de rette menneskene til rett tid.

Personopplysningsloven gjennomfører EUs personvernforordning (GDPR) i norsk rett og stiller krav om tilfredsstillende informasjonssikkerhet ved behandling av personopplysninger. Det kreves dokumentert internkontroll. Kommunen skal ha en komplett oversikt over alle personopplysninger som kommunen behandler, både innenfor de ulike tjenesteområdene og internt med kommunens ansatte og politikere. Basert på disse oversiktene skal kommunen vurdere risiko og opprette rutiner og et aktivt system for avvikshåndtering. Kommunen skal ha databehandleravtaler med alle som behandler personopplysninger på vegne av kommunen, f.eks. leverandører av IT-systemer. Kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføre og dokumentere opplæring av alle ansatte innenfor personvern og informasjonssikkerhet.

Porsgrunn kommune har personvernombud gjennom IT Grenland. Personvernombudet jobber med personvernspørsmål som for eksempel internkontroll og informasjonssikkerhet. Det er utarbeidet en egen personvernerklæring. I årsberetningen for 2018 står det at man ønsker å styrke personvernstillingen ytterligere med en ny stilling som rådgiver for informasjonssikkerhet.

Kommunen har ikke omtalt GDPR i årsmelding for 2018, i budsjett for 2020 eller i HR-rapport for 2019.

Regelverket er nytt og omfattende og berører alle virksomheter i kommunen. Det er generell risiko for mangler ved system og etterlevelse. Dette medfører risiko for tap av data, informasjon på avveie, at nødvendig informasjon ikke er tilgjengelig for de som trenger det, tap av tillit og omdømme og store bøter. Informasjonssikkerhet er vesentlig for innbyggere og ansatte slik at ikke uvedkommende får tilgang til personopplysninger. Det er også vesentlig at ansatte har den informasjonen de trenger, slik at de kan levere riktige tjenester.

Det er risiko for at kommunen ikke har tilfredsstillende system for og etterlevelse av informasjonssikkerhetsregelverket. Vi anbefaler at det gjennomføres forvaltningsrevisjon om dette temaet.

4.2.5 Anskaffelser

Reglene om offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser, og at det offentlige opptre med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Anskaffelser over en viss verdi skal kunngjøres og gjennomføres i samsvar med regulerte prosesser, og KOFA¹¹ kan ilegge gebyr for ulovlige direkteanskaffelser.

Reglene om offentlige anskaffelser skal også bidra til å motvirke sosial dumping, ivareta miljøhensyn og motvirke brudd på menneskerettighetene. Kommunene skal ha ulike tiltak for å ivareta disse kravene.

Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI) er en felles innkjøpsenhet for Porsgrunn, Bamble, Drangedal, Kragerø, Siljan og Skien kommune. Kommunen har vedtatt felles anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene. Deltakelse i et profesjonelt innkjøpssamarbeid minsker risiko for regelbrudd ved inngåelse av avtaler, men det kan være risiko for at ansvaret for kontraktsoppfølging ikke er avklart. Det er i all hovedsak kommunens rammeavtaler som blir inngått i regi av GKI.

Større enkeltanskaffelser, f.eks. anleggs- og byggekontrakter, anskaffes utenom GKI. Kommunen er bl.a. i gang med en stor skoleutbygging. Slike store bygge- og

¹¹ Klagenemnda for offentlige anskaffelser

anleggskontrakter kan innebære en generell risiko både i konkurransefasen og i forbindelse med oppfølging av kontrakter. Dette gjelder særlig de tiltakene i anskaffelsesregelverket som er som er foreskrevet for å ivareta samfunnsansvaret.

Bystyret har vedtatt at Porsgrunn kommune skal bruke Skiensmodellen ved anskaffelser. Formålet med Skiensmodellen er å motarbeide svart arbeid og sosial dumping i Grenlandskommunene.

Porsgrunn kommune har ikke hatt saker i KOFA de siste årene.

Det var forvaltningsrevisjon av samfunnsansvar i anskaffelser i 2017. Det ble gitt anbefalinger om ulike tiltak. Noen anbefalinger er ivaretatt ved nytt anskaffelsesreglement for Grenlandskommunene i 2019.

4.2.6 Offentlig støtte

EØS-avtalen forbyr tildeling av offentlig støtte til foretak, dersom støtten kan vri eller true med å vri konkurransen og påvirke samhandelen innen EØS-området. Kommunen kan gi lovlig støtte innenfor de rammene og prosedyrekravene som følger av reglene om offentlig støtte.

En del kommuner tilbyr selv eller gjennom eierskap, varer og tjenester i konkurranseutsatte markeder, f.eks. badeland, kafedrift, utleie av næringseiendom. Konkurranseutsatt aktivitet skal være tydelig atskilt fra annen offentlig virksomhet, slik at det ikke skjer en ulovlig kryssubsidiering. Investeringer i næringsvirksomhet og omsetning av offentlig eiendom kan også gi risiko for ulovlig støtte.

Kommunen leier ut lokaler på Ælvespeilet som drives som cafe. Drivere ved nærliggende cafeer har stilt spørsmål ved om kommunen subsidierer kafedriften i Ælvespeilet. Det kan være risiko for kryssubsidiering når kommunen opererer i konkurranseutsatte markeder. Håndtering av reglene om offentlig støtte er vesentlig for tillit og omdømme.

4.2.7 Eiendomsskatt

Bystyret bestemmer om kommunen skal innføre eiendomsskatt. Porsgrunn kommune har eiendomsskatt.

Kommuner som har innført eiendomsskatt kan velge å bruke Skatteetatens beregnede markedsverdi for boligeiendommer, eller sin egen utregningsmetode, som grunnlag for beregning av eiendomsskatt. Fra 2020 er skattesatsen redusert til maksimalt 5 promille av eiendomsskattegrunnlaget. Rammene for kommunen sitt handlingsrom, prosess og regler om beregning er regulert i eiendomsskatteloven.

Porsgrunn kommune har fram til 2019 hatt en eiendomsskatt på 7 promille. Denne er fra 2020 redusert til 5 promille. Samtidig har kommunen vedtatt å bruke skatteetatens beregnede boligverdi som grunnlag for beregning av eiendomsskatt. Dette reduserer risikoen for feil fastsetting av skattegrunnlaget. Samlet sett vil innbyggerne få en høyere eiendomsskatt i 2021. Det er planlagt at eiendomsskatten blir lavere igjen fra 2021.

4.2.8 Eiendomsforvaltning og vern av verdier

Eiendomsforvaltningen

Kommunale eiendommer har betydelig verdi. Samlede kostnader for anskaffelse, forvaltning, drift og vedlikehold utgjør om lag 15-20 prosent av en kommunes økonomi.

God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer å skape best mulig bygningsmessige rammer for tjenestene som leveres. Kommunen har rollen både som eier, forvalter og bruker av eiendom. Disse rollene er ulike og kan til tider ha motstridende interesser. Ansvar for de ulike rollene bør derfor organiseres på en tydelig og hensiktsmessig måte.

Videre bør det foreligge overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og rapportering som bidrar til god kommunikasjon mellom bolig- og eiendomsforvaltningen og politikerne, og som kan tjene som beslutningsgrunnlag. Førende anbefalinger for god

eiendomsforvaltning tilsier at kommunen bør ha oversikt over teknisk, forskriftsmessig og funksjonell tilstand i kommunale bygg og boliger.

Porsgrunn kommune har betydelig lavere utgifter til vedlikehold per kvadratmeter enn kommunegruppe 13 og landsgjennomsnitt. Det brukes også mindre ressurser på driftsaktiviteter, herunder renhold enn kommunegruppe 13 og landsgjennomsnitt.

I rådmannens forslag til handlingsprogram 2020 er det lagt opp til en økning av rammen for vedlikehold av formålsbygg på 2 millioner kroner. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltningen i Porsgrunn i 2019.

Kunst

Kommunens kunst kan utgjøre store verdier, både økonomisk, kulturelt og historisk. Kommunen bør derfor ha en oppdatert oversikt over den kunsten som kommunen har ansvar for, og gode rutiner for å ta vare på og sikre disse verdiene. Ansvarsforhold for administrasjon og forvaltning av kunst i kommunen, her under om kunstverk er tilstrekkelig forsikret bør være avklart og dokumentert.

Kommunen har ikke laget en oversikt over kunstverdier siden før 2010. Rådmann ser en risiko i at det er lenge siden kunst har vært registrert i kommunen (før 2010) og ser nytteverdi i å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av dette temaet.

Ifølge handlingsprogram for 2020-23 vil det gjøres et løft på dette området i 2020 ved innkjøp av nytt system og iverksetting av digital registrering.

4.2.9 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Internkontroll	Overordnet system, implementering og etterlevelse. F. eks. risikovurdering, avvikshåndtering	Middels	Vesentlig for måloppnåelse og intern styring
Sykefraværsoppfølging	Kommunens forebyggende tiltak/sykefraværsoppfølging	Høy	Vesentlig for at kommunens oppgaver kan ivaretas

Etikk og varsling	Kommunens arbeid med etiske retningslinjer og etisk refleksjon – antikorupsjonsarbeid. Tilrettelegging for varsling.	Høy/middels	Vesentlig for tillit og omdømme
Informasjonssikkerhet	GDPR, Generell internkontroll	Høy	Vesentlig for at personopplysninger ikke kommer på avveie og at ansatte har nødvendig informasjon
Forvaltning og sikring av kunst	Kommunens rutiner og praksis for å sikre verdifull kunst (bør komme seint i perioden)	Middels	Vesentlig for å sikre kommunens verdier i kunst

4.3 Tjenesteyting – kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet

Kommunene forvalter en stor del av fellesskapets midler. Det meste av disse midlene blir brukt til å produsere de tjenestene som innbyggerne trenger. Tjenestene skal ha det omfang og den kvalitet som loven krever, og skal produseres så effektivt som mulig.

4.3.1 Oppvekst

Barnehage

Som eier og myndighetsutøver har kommunen mange oppgaver på barnehageområdet. Kommunen skal blant annet sørge for plass til alle barn med rett til barnehageplass, drifte egne barnehager i samsvar med gjeldende krav, godkjenne barnehager, yte tilskudd til private barnehager, samordne opptak, drive veiledning og føre tilsyn både etter barnehageloven og etter forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Det er nasjonal maksimalpris for barnehageplass, rett til søskenmoderasjon og moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier (prisreduksjon og gratis kjernetid).

I 2018 var det totalt 1 788 barn som hadde barnehageplass i Porsgrunn.

Bemanningstettheten er noe over landsgjennomsnittet og kommunen oppfyller i stor grad pedagognormen. 0

I Porsgrunn kommune er det 33 barnehager hvorav 21 er private. Kommunen har utarbeidet lokale retningslinjer for tildeling av tilskudd til private barnehager med virkning fra januar 2020.

I årsberetning for 2018 står det at kommunen hadde full barnehagedekning ved utgangen av 2018. Alle barnehager skal ha benyttet Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse og fått gode tilbakemeldinger. Handlingsprogrammet trekker fram at barnehagene må bli mer kostnadseffektive, og at det har vært utfordringer med en del gamle bygg.

Grunnskole

Kommunen har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Kommunen skal sørge for at opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev, jf. opplæringsloven § 1-3. Dette stiller store krav til planlegging og organisering. Kommunen skal ha et system som gjør det mulig å vurdere om kommunen ivaretar sine forpliktelser etter opplæringsloven, jf. § 13-10.

Kompetanseheving for lærere i barne- og ungdomsskolen er fortsatt et nasjonalt satsingsområde. Det legges særlig vekt på videreføring og utvidelse av antall plasser på lederutdanning for rektorer, og videreføring og økte økonomiske intensiver til å gjennomføre etter- og videreutdanning for lærere. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark informerer om at det i de siste årene har vært en jevn, og til dels markert, økning i antall søknader som er anbefalt og godkjent fra skoleeier.

Porsgrunn kommune hadde 4 242 elever i grunnskolen i 2018-19 fordelt på 18 skoler. Fylkesmannen gjennomførte et tilsyn med Vestsiden skole i 2017. Tema var kommunens arbeid med elevmedvirkning knyttet til elevråd, skolemiljøutvalg og samarbeidsutvalg. Det ble gitt avvik med frist om å lukke avviket innen februar 2019.

I skoleledelsens tilstandsrapport for 2018 blir det opplyst at Porsgrunn kommune har en lavere lærertetthet sammenliknet med Telemark og landssnittet på alle trinn. Det vil si at Porsgrunn har flere elever pr. lærer. Ifølge rådmann vil lærertettheten øke som følge av synkende elevtall.

I elevundersøkelsen for 2018 har det vært en økning av antall elever i 10. trinn som opplever at de blir mobbet av andre elever. Andelen var i 2018 på 5,7 %, noe som er høyere enn regionale og nasjonale tall. Kommunen har også hatt en økning i antall elever som opplever at de blir mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) for samme klassetrinn. Det er risiko for at kommunen ikke sikrer at elevene har et tilstrekkelig godt fysisk og psykososialt miljø på skolen, jf. opplæringsloven § 9a-1. Opplæringsloven stiller klare krav om handleplikt og prosedyre i slike saker.

Karakternivået til barn i grunnskolen viser ikke særlig negativ utvikling, og kommunen kommer heller ikke særskilt negativt ut sammenlignet med kommunegruppe og landsgjennomsnitt.

SFO

Kommunen skal tilby SFO til alle som ønsker det. Ordningene skal ha vedtekter i samsvar med opplæringsloven § 13-7, og elever i SFO skal sikres et godt fysisk og psykososialt miljø. Utover dette er det ikke fastsatt nasjonale kvalitetskrav til skolefritidsordningen. SFO kan finansieres med foreldrebetaling (selvkost), jf. § 13-7.

I Porsgrunn har 870 barn plass i SFO, hvorav 588 har 100 % plass. Betalingssats for full plass er kr 2 728. Gjennomsnittlig betalingssats for Telemark og landet var henholdsvis kr 2 618 og kr 2501.

Det er utarbeidet vedtekter for SFO, sist revidert i januar 2018.

PPT

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste, eventuelt i samarbeid med andre kommuner. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Elever som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1. Det er store forskjeller mellom kommuner og mellom skoler når det gjelder antall elever med vedtak om spesialundervisning.

I Porsgrunn er PPT organisert sammen med barnehager, skoler og barneverntjeneste. Kommunen har fra 2016 til 2018 hatt en stor nedgang i antall tilmeldte saker til PPT.

Antallet har gått ned fra 54 til 41 barn. Dette var en ønsket nedgang, for å øke innsatsen på tilpasset opplæring i det ordinære tilbudet. I samme periode har også antall ansatte i PPT blitt redusert fra 39,5 til 37,6. Det kan være risiko for at elever som skulle hatt tilbud om spesialundervisning ikke får det.

Barnevern

Barnevernets oppgaver er regulert i lov om barnevernstjenester. Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, og at de som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer, og skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer.

Det er gjort flere endringer i barnevernloven i 2018, og forslag til ny barnevernslov har vært på høring i 2019. Lovendringene vil ytterligere styrke barnets perspektiv og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats.

Antall barn og unge som får hjelp fra barnevernet i Norge har økt. Fra 2013 til 2018 har antallet bekymringsmeldinger økt fra 52 000 til 57 000, og 83 % av bekymringsmeldingene går videre til en undersøkelsessak i 2018. På landsbasis ble det satt i verk tiltak i 40 % av de avsluttede undersøkelsene, og 88 % av disse ble avsluttet innen fristen på 3 måneder.

Barneverntjenesten skal ivareta en sårbar gruppe som ikke alltid kan ivareta egne behov og ønsker. Det er derfor særlig viktig at barneverntjenesten har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å fatte riktige vedtak og følge dem opp systematisk over tid.

Det er ofte flere og sammensatte årsaker til at utsatte barn og unge kommer i kontakt med barnevernet. Barna og deres familier får ofte bistand fra flere etater. Å sikre et tverrfaglig samarbeid er derfor viktig. Porsgrunn kommune har utarbeidet en oversikt over samarbeidende instanser som skal jobbe tverrfaglig og systematisk med risikoutsatte barn og unge.

Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i 2020.

4.3.2 Velferd

Sosiale tjenester

Formålet med sosialtjenesteloven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Utsatte barn og unge og deres familier skal få et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Kommunen skal ha kunnskap om innbyggernes levekår, finne forebyggende tiltak og tilby tjenester som skal bidra til sosial trygghet og bedre levekår for økonomisk vanskeligstilte.

På landsbasis har utbetalingene til sosialhjelp økt de siste årene. I 2018 ble det utbetalt 6,95 milliarder kroner i økonomisk sosialhjelp, en sum som er 3,2 prosent over 2017-tallene, målt i faste priser. Ifølge SSB er det betydelige forskjeller mellom kommunene.

Andelen mottakere av sosialhjelp i Porsgrunn har gått ned hvert år fra 2015 til 2018. Fra 2017 til 2018 har det blitt færre unge mottakere, færre langtidsmottakere men flere som har sosialhjelp som sin viktigste kilde til livsopphold.

Porsgrunn kommune har hatt en økning i utgifter til sosialhjelp i perioden 2016 – 2018, men har lavere utgifter til sosialhjelp per innbygger enn kommunegruppe 13. Økning i utgifter til sosialhjelp er først og fremst relatert til høyere utgifter per sosialhjelpsmottaker.

I kommunens budsjett for 2020 pekes det på at arbeidsmarkedet har blitt styrket samtidig kommunen har bosatt færre flyktninger.

For personer med behov for økonomisk sosialhjelp er det viktig å få en rask avgjørelse. Fylkesmannen behandlet 18 klagesaker etter sosialhjelpsloven om Porsgrunn kommune i 2019. Dette er omtrent halvparten av det antall klagesaker Larvik og Skien kommune har hatt i perioden. 17 av sakene er stadfestet og 1 sak er opphevet. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i kommunen er 2 måneder, og betydelig over gjennomsnittet for kommunene i Vestfold og Telemark. Lang saksbehandlingstid kan

indikere risiko ved saksbehandlingen, men på den annen side blir tilnærmet alle klagesakene stadfestet.

Siden 2017 har det vært et krav om at det skal stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot det. Det er risiko for at kommuner ikke følger opp aktivitetsplikten i tilstrekkelig grad. Konsekvens vil kunne være økt passivering og økte sosialhjelpsutbetalinger for kommunen. Fylkesmannen har gjort flere tilsyn som viser at mange kommuner i Norge ikke sikrer at vilkår brukes i tråd med lovkravet. I kommunens handlingsprogram for 2020-2023 er det satt et periodemål på å redusere antall sosialhjelpsmottakere med 15 %. Et av virkemidlene som listes opp er å videreutvikle aktivitetsplikten.

Fylkesmannen hadde tilsyn med Porsgrunn kommunes plikt til å tilby og yte sosiale tjenester til personer mellom 17 og 23 år 2015 – 2016.

Barnefattigdom

Gjennom sitt ansvar for å forebygge sosiale problemer og bedre levekårene for vanskeligstilte, er kommunen en viktig aktør i innsatsen mot barnefattigdom. Kommunens ansvar på dette området er først og fremst regulert gjennom barnevernloven og sosialtjenesteloven.

Tall fra Bufdir¹² viser at ett av ti norske barn vokser opp i fattigdom (11 % i Porsgrunn). Trenden de siste årene har vært at antall barn som vokser opp i fattigdom øker. I Bufdirs oversikt over barnefattigdom scorer Porsgrunn kommune noe bedre enn gjennomsnittet for Telemark. Dersom man sammenligner med nasjonale tall, kommer Porsgrunn noe dårligere ut.

¹² Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er underlagt Barne- og familiedepartementet (BFD), og er et fagorgan på områdene barnevern, barn, ungdom og oppvekst, adopsjon, familievern, likestilling og ikke-diskriminering og vold og overgrep i nære relasjoner.

Rådmann peker på at kommunen har flere positive tiltak som bidrar til å redusere barnefattigdom i kommunen. Porsgrunn kommune skal blant annet forsøke ut en ny ordning med fritidskort ¹³ for barn og unge.

En undersøkelse Riksrevisjonen har gjort, viser at samarbeid og koordinering av tjenester rettet mot barnefattigdom ikke er godt nok i mange kommuner. I desember 2016 ble det derfor laget retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark har i 2019 gjennomført tilsyn med ettervern og samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV i Porsgrunn kommune. Endelig rapport er per februar 2020 ikke ferdigstilt.

Boligsosialt arbeid

Flere kommuner har utfordringer i arbeidet med å sikre varig bolig for vanskeligstilte på boligmarkedet.

I nasjonal strategi for boligsosialt arbeid 2014 – 2020 er det fastlagt felles nasjonale mål og prioriterte innsatsområder, og kommunene har en nøkkelrolle i å realisere målene. Vi er ikke kjent med om det kommer nye statlige føringer fra 2020.

Kommunenes bruk av de statlige virkemidlene har betydning for arbeidet med å sikre varig bolig for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Porsgrunn kommune disponerte totalt 845 boliger til boligsosialt arbeid. Dette er en noe høyere andel per 1000 innbyggere enn kommunegruppe 13 og landet for øvrig. Kommunen eier en mindre andel av disse boligene enn kommunegruppe 13 og landet for øvrig. Kommunen har en boligstrategi med handlingsplan for 2016-2019.

Porsgrunn kommune har høy andel boliger som er finansiert med startlån i forhold til KOSTRA-gruppa og landssnittet. Kommunen har også en høy andel husstander som er tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken.

¹³ Fritidskortet skal, i regi av Bufdir, på sikt bli en nasjonal ordning der målet er at alle barn og unge i alderen 6-18 år får et tilskudd til å dekke deltakeravgift slik at de kan delta i faste jevnlig organiserte aktiviteter som gir mulighet for tilhørighet over tid.

Søknader om kommunal bolig behandles av Bygg og eiendomsdrift.

Saksbehandlingstiden opplyses til å være tre måneder. Kommunen gir informasjon om retningslinjer og søkeprosess på sine nettsider.

Deler av kommunens boligmasse eies av Porsgrunn boligstiftelse. De har totalt 350 leiligheter i kommunen. På deres nettside opplyser de om at de har ansvar for utleie av 60 boliger, resten leies ut fra Porsgrunn kommune. Det kan på generelt grunnlag være risiko knyttet til samhandling/arbeidet mellom boligstiftelsen og kommunen.

I kommunens budsjettdokument pekes det på at kommunen fullfinansierer flere boliger med startlån og vil prioriterer nøkterne boligløsninger, fortrinnsvis leiligheter i borettslag. Dette medfører effektiv bruk av startlånsmidler.

I budsjettdokumentet pekes det på at det er en utfordring at mange som bor i kommunale boliger har lav utdanning og at de derfor har problemer med å skaffe seg jobb. Det er mange på venteliste for å få kommunal bolig. Per oktober 2019 utgjør personer med helsesvikt en stor gruppe.

For å være bedre rustet til å ta imot utskrivningsklare pasienter innen rus og psykiatri har kommunen skaffet to nye midlertidige gjennomgangsboliger til bostedsløse.

Introduksjonsordningen

Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

Introduksjonsprogrammet skal bidra til at deltakerne blir kvalifisert for arbeid eller videre utdanning.

Bare halvparten av de som hadde plikt og krav til norskopplæring i 2017 fikk det av kommunen innen fristen på 3 måneder.¹⁴ Det er risiko for at mange kommuner ikke sikrer god nok gjennomføring.

¹⁴ Kilde: IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) er underlagt Kunnskapsdepartementet, og skal gjennomføre regjeringenes integreringspolitikk.

Kommunenes mottak av flyktninger fikk en topp i 2015/2016 da flyktningstrømmen til Europe og Norge økte dramatisk. Det var hovedsakelig personer fra Syria som sto for økningen. I 2016 ble det bosatt 15 000 flyktninger mens det for 2019/2020 bosettes rundt 5 000 flyktninger.

Porsgrunn kommune vil trolig bosette rundt 35 personer i 2020, det same som i 2019.

Det ble i 2015 gjort forvaltningsrevisjon på kommunens arbeid med å integrere flyktninger. Rapporten pekte på svakheter i arbeidet med å få flyktninger ut i arbeid og/eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. I formannskaps-sak 96/15 fikk rådmannen fullmakt til å endre organiseringen av integreringsarbeidet og sette inn tiltak for å bedre resultatene.

Krisesenter

Kommunen skal sørge for et krisesentertilbud som skal kunne brukes av personer som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og som har behov for rådgivning eller et trygt og midlertidig botilbud. Kommunen skal sørge for god kvalitet på tilbudet. Det er fastsatt nærmere krav til organisering, innhold og samordning med andre instanser i lov og forskrift. Innbyggere i Porsgrunn kommune sorterer under Krisesenteret i Telemark som ligger i Skien.

4.3.3 Helse og omsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen får tilbud om nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Kommunen har plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.

Samhandlingsreformen

Kommunen skal sørge for bevilgninger som er nødvendige for å yte tjenester og sette i verk tiltak som kommunen har ansvaret for. Kommunen skal inngå samarbeidsavtale med regionalt helseforetak om utskrivningsklare pasienter, jf. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 6-1. Kommunene må betale helseforetakene for pasienter som

er utskrivningsklare fra sykehus, dersom kommunen ikke kan ta imot pasientene som avtalt. Departementet har gitt nærmere bestemmelser om ordningens omfang og innhold, jf. forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter.

Kommunene skal ha et døgntilbud for øyeblikkelig hjelp, både for somatiske lidelser og for voksne pasienter med psykisk helse- og/eller rusmiddelproblemer jf. helse og omsorgstjenesteloven § 3-5. I Porsgrunn kommunes helse- og omsorgsplan pekes det på at kommunen har en sterk økning i de eldste aldersgruppene.

I helse- og omsorgsplanen for 2019-2030 står det at samhandlingsreformen har resultert i en overføring av stadig flere spesialiserte fagområder til kommunen, og det er behov for kompetanse på spesifikke tjenester som påvirker intern organisering. Det blir derfor en utfordring for Porsgrunn kommune å tilby og organisere koordinerte tjenester i et mer komplekst landskap, samtidig som brukerens behov skal stå i sentrum.

Grenlandskommunene har fram til 2019 hatt en felles samhandlingskoordinator. Ordningen er nå avviket, men struktur for samarbeidet med sykehuset er gjennomgått, og det er faste møter mellom kommunal- og kliniksjefer og rådmenn og sykehusdirektør. Porsgrunn kommune har i 2018 betalt kr 959 000 i bøter knyttet til at kommunen ikke har tatt imot utskrivningsklare pasienter. Skien kommune betalte i samme periode det tidobbelte.

Folkehelsearbeid

Arbeidet med folkehelse og å forebygge sykdom er sentralt i samhandlingsreformen. Arbeidet er forankret i folkehelseloven. Kommunen skal fremme helse og søke å forebygge sykdom, skade og sosiale problemer. Kommunen skal fastsette mål og strategier for folkehelsearbeidet. Utgangspunktet for mål og strategier skal være kommunens identifisering av sine folkehelseutfordringer. Hensikten med at kommunen skal sette mål og strategier er å sikre politisk og tverrsektoriell forankring av folkehelsearbeidet.

Folkehelseloven setter krav til politisk forankring av folkehelsearbeidet og for en langsiktig, systematisk innsats. Det innebærer at kommuner og fylkeskommuner skal ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen i sin kommune/sitt fylke og de faktorer

som påvirker helsetilstanden. Denne kunnskapen skal legges til grunn i kommuneplanarbeidet. Porsgrunn har hatt en Handlingsplan for folkehelse for perioden 2016-2019.

Folkehelseinstituttet har laget en folkehelseprofil for Porsgrunn i 2019. I rapporten fremkommer det noe statistikk som indikerer at Porsgrunn har større utfordringer enn fylkes- og landsgjennomsnitt.

- Mobbing på ungdomsskolen skjer i større grad
- Andelen barn med enslige forsørgere er større
- Lavere forventet levealder
- Dårligere psykisk helse blant unge voksne
- Større bruk av antibiotika

Det kan være risiko knyttet til kommunens folkehelsearbeid.

Omsorgstilbud i og utenfor institusjon

Kommunene har ansvar for tjenestetilbudet til alle mennesker med behov for pleie- og omsorgstjenester, uten hensyn til alder eller diagnose. Omfanget av pleie- og omsorgstjenestene har økt de siste årene. Det økende behovet skyldes både at tjenestetilbudet har blitt bygd ut i takt med at det blir stadig flere eldre, særlig i aldersgruppen over 90 år, og at det har vært en sterk økning i antall yngre mottakere (under 67 år).

I kommunens budsjett for 2020 legges det til grunn en markant vekst for aldersgruppa 80 år og eldre fram til 2025. Dette kan indikere et økende behov for helsetjenester. Samtidig pekes det på at det har pågått en trend over flere år med at yngre aldersgrupper har et økende behov for helsetjenester, både i Porsgrunn og på landsbasis.

Antall årsverk i helse- og omsorgstjenesten har i Porsgrunn økt svakt fra 2016 til 2018. Andelen årsverk per bruker til omsorgstjenester (helsetjenester ikke med) er imidlertid høyere for Porsgrunn enn landet for øvrig (0,64 mot 0,57). Dette kan indikere at kommunen har et potensiale i å effektivisere tjenestetilbudet, men det kan også være andre forklaringer på forhøyet ressursbruk, som for eksempel brukersammensetning.

Kommunale helse- og omsorgstjenester består i hovedsak av ulike former for hjemmetjenester, som for eksempel hjemmesykepleie og praktisk bistand, opphold i institusjon, herunder sykehjem, og tilbud om avlastningstiltak, støttekontakt og omsorgslønn. Personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse har rett til å få slike tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse, jf. pasient og brukerrettighetsloven § 2-1d. Kommunen hadde i 2018 52 personer med brukerstyrt personlig assistanse. 8 av de mottar tjenesten fra private aktører gjennom tjenestekonsesjonsavtaler.

Porsgrunn har en høyere og økende andel innbyggere over 80 som er beboere på sykehjem (13,5 %) enn landet for øvrig (12,1%). Samtidig er bruken av hjemmetjenester for eldre lavere enn landsgjennomsnittet.

Fylkesmannen hadde tilsyn med legemiddelbehandling og legemiddelhåndtering for pasienter ved Vestsiden sykehjem i Porsgrunn i 2018. Det ble gitt avvik for mangler ved kommunens journalføring av legemiddelbehandling og håndtering.

I 2019 var det en enkeltepisode ved et sykehjem som medførte tilsyn av Fylkesmannen. Det ble konkludert med at det ikke ble gitt forsvarlige helsetjenester, og at bruk av tvang kan indikere at ressurs hensyn har gått foran hensyn til pasienten. Saken kan indikere at kommunen ikke setter av tilstrekkelig ressurser til forholdet og eller at kommunen ikke har gode nok rutiner og internkontroll for å sikre kvalitet på helsetjenester i institusjon.

Tall fra KOSTRA viser at kommunen har redusert antall legetimer per uke per beboer i sykehjem fra 0,71 i 2016 til 0,42 i 2018. Dette er lavere enn landet for øvrig (0,57).

Porsgrunn har lavere utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr 3 581) sammenlignet med egen kommunegruppe (kr 3 788) og landsgjennomsnitt (kr 3 710).

Fra 1.1.2020 har kommunene plikt til å kunne tilby dagaktivitetstilbud for personer med demens. Det fremgår av budsjett for 2020 at kommunen har budsjettert med midler for å dekke opp det.

Fylkesmannen har behandlet 12 klagesaker innen helse og omsorg i Porsgrunn i 2019. Dette er færre saker enn hva sammenlignbare kommuner i Vestfold og Telemark har.

Fire saker er stadfestet, 1 er endret og 7 saker er endret. Sammenlignet med andre kommuner i regionen har Porsgrunn relativt mange saker de har måttet gjøre om på. Det kan være en indikasjon på at kvaliteten i saksbehandlingen ikke er tilfredsstillende. Saksbehandlingstiden i kommunen er på to måneder, høyere enn gjennomsnittet for kommunene i Vestfold og Telemark.

Mange kommuner har utfordringer med å håndtere avvik og hendelser i helse og omsorg. Det kan være utfordringer med å sikre at avvik blir registrert, og at registrerte avvik blir fulgt opp. Vi vurderer på generelt grunnlag dette som et risikoområde i kommunen.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Kommunen skal tilby helsestasjons- og skolehelsetjeneste for barn og ungdom 0–20 år. Tilbudet skal fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold, og forebygge sykdommer og skader, jf. helsestasjonsforskriften §§ 1-1 og 2-1.

Ifølge Barneombudet opplever mange at det er for få helsesykepleiere og at de har for liten tid på skolen. Dette understøttes av undersøkelser som viser at helsesykepleiere verken har tid til å gjøre de lovpålagte oppgavene eller til oppsøkende arbeid og informasjonsarbeid. I budsjett for 2020 står det at det er forventet at kommunene skal styrke skolehelsetilbudet, men at det ikke er ressurser til å styrke disse tjenestene i rådmannens budsjettforslag.

I 2017 utarbeidet Helsedirektoratet en nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Retningslinjene er utarbeidet for å tydeliggjør de faglige kravene til hvordan tjenesten for barn og unge 0–20 år skal være. Den består også av anbefalinger om hvordan innholdet i tjenesten bør være for å oppnå god praksis og dermed også faglig forsvarlighet i hele landet.

Porsgrunn kommune har lavere netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelse enn kommunegruppe 13. I budsjett for 2020 forklares dette dels med at kommunen ikke fullt ut følger anbefalte normtall. Kommunen har også utfordringer med lavere dekning av avtalte fysioterapeutårsverk enn kommunegruppe 13 og

landsgjennomsnittet. I budsjettforslag for 2020 er det tatt inn en styrking av fysioterapitjenesten.

Psykisk helse

Kommunene har en sentral rolle i å identifisere, utrede, behandle og følge opp personer med psykiske lidelser. Dette er også et felt med behov for koordinerte tjenester og tverrfaglig samarbeid, både innad i kommunen og med spesialisthelsetjenesten. Både skolehelsetjenesten og PPT kan ha en viktig rolle i arbeidet med å forebygge sykdom. Kommunen skal også skaffe bolig og sikre nødvendig bo-oppfølging til dem som trenger det.

Fra 2019 skal kommunene også betale for pasienter innen psykisk helsevern som blir liggende på sykehus i påvente av kommunalt tilbud. I rådmannens forslag til handlingsprogram står det at kommunen har lagt til rette for flere midlertidige botilbud/overgangsboliger. Rammeoverføring i 2019 for å dekke denne nye betalingsplikten, er delvis trukket inn med bakgrunn i at det i løpet av året har vært få overliggerdøgn med utløst betalingsplikt.

Fra 2020 skal alle kommuner skal ha psykologkompetanse. Rekruttering av flere psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene er en av regjeringens satsinger for å styrke kvalitet og kompetanse i det tverrfaglige arbeidet innen psykisk helse og rus, vold- og traumefeltet. Det er lagt til rette for at alle landets kommuner kan motta tilskudd til lønn til psykologstillinger. I Porsgrunn har det i flere år vært ansatt psykolog i familiehelsestjenester. Fra høsten 2019 er det opprettet ny stilling organisert i virksomheten psykisk helsestjeneste og rusomsorg.

Ifølge budsjett for 2020 vil kommunen i 2020 søke om tilskuddsmidler til «Rask psykisk helsehjelp», som er et lavterskeltilbud til personer med milde og moderate psykiske lidelser.

Rusomsorg

Innenfor rusomsorgen er det behov både for forebyggende arbeid og tiltak knyttet til behandling. Dette er et område med behov for koordinering internt i kommunen og mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

I Porsgrunn kommune har Boteam ansvar for tilbud til personer over 18 år med rusproblemer og/eller psykiske lidelser.

Boteam har ansvar for midlertidige botilbud for personer uten bolig, samt en ambulerende hjemmetjeneste til personer som trenger praktisk bistand og opplæring i hjemmet. Kommunen har et øyeblikkelig-hjelp døgntilbud for personer med ROP¹⁵/rusproblemer. Rusproblematikk er lite beskrevet i kommunens helse- og omsorgsplan 2019-2030.

Prop. 15S (2015-2016) er regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet, i perioden 2016 til og med 2020. Forslagene omhandler tiltak som skal legge til rette for en forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats. Det har skjedd en viss opptrapping av bevilgninger til rusfeltet.

I Porsgrunns budsjett står det at det skal utarbeides ny handlingsplan mot overdoser og overdosedødsfall for 2020-2022.

4.3.4 Kultur

Kommunen skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for et brett spekter av kulturvirksomhet regionalt og lokalt, jf. kulturloven § 4. Kommunen skal sørge for at kulturlivet har forutsigbare utviklingskår, legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter og sørge for at personer, organisasjoner og institusjoner har tilgang til informasjon om økonomiske støtteordninger og andre virkemidler, jf. kulturloven § 5.

I Porsgrunn kommune satses det en del på kultur, og det ble i 2018 brukt en høyere andel av kommunens totale nettodriftsutgifter til formålet enn kommunegruppe 13 og landet uten Oslo.

Det fremgår av kommunens handlingsprogram for 2020 at det skal starte et arbeid med å lage ny kulturplan i 2020.

¹⁵ ROP-lidelse = samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse

Bibliotek

Kommunene har ansvar for folkebibliotek og skolebibliotek. Alle kommuner skal ha en fagutdannet biblioteksjef, og bibliotekenes innhold og tjenester skal gjøres kjent.

Besøkstallene for bibliotekene er lavere i Porsgrunn enn i kommunegruppe 13 og for landet uten Oslo. Tall fra Kostra viser at Porsgrunn har hatt en større publikumssvikt de siste tre årene, sammenlignet med landet uten Oslo

Kulturskole

Alle kommuner skal ha et kulturskoletilbud til barn og unge, enten alene eller i samarbeid med andre kommuner, jf. opplæringsloven § 13-6. I Porsgrunn blir kulturskolene brukt av en større andel barn og unge enn landet uten Oslo.

Tilskudd til idrett og kultur

Kommunen yter tilskudd til idretts- og kulturformål. Både profesjonelle, amatører og frivillige lag og organisasjoner kan være mottakere av slike tilskudd. Av kommunens rutiner fremgår det at det stilles ulike krav til tilskuddsøker, hva søknaden skal inneholde informasjon om, og regler for saksbehandling.

Porsgrunn har utarbeidet en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2027.

4.3.5 Tekniske tjenester

Kommunen yter tjenester og utøver myndighet når det gjelder vannforsyning, avløp, renovasjon, branntilsyn/feiling og plan- og byggesak.

Beregning av selvkost og fastsettelse av gebyr

Vannforsyning, avløp, renovasjon, feiling og byggesaksbehandling finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Regler om beregning av selvkost er hjemlet i kommuneloven § 15-1 og forskrift om beregning av selvkost. Forskriften gir rettslig bindende regler for hvordan samlet selvkost for et tjenestoområde skal beregnes.

Krysssubsidiering mellom kommunens lovpålagte håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenester som selges i markedet er forbudt. Avfallsforskriften setter krav til at kommunen skal ha separat regnskap for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall.

Porsgrunn kommune bruker Momentum i beregning av selvkost og får to ganger i året hjelp fra selskapet Envidan som eier Momentum. Vi vurderer at dette reduserer risiko for feil i selvkostberegningen.

Kommunen fastsetter fordelingen av kostnaden på abonnenter gjennom egne vedtak. Kommunens handlingsrom for fordeling av gebyrbyrden varierer mellom selvkostområdene.

Tall i KOSTRA viser at samlet gebyr ¹⁶ for kommunale tjenester (VARF) i 2019 var på kr 11 103. Porsgrunn lå i 2018 i nedre halvdel av Telemarskommunene hva angår gebyrnivå. Laveste lå Vinje med kr 8 845 og høyest lå Sauherad med kr 20 400.

Vann og avløp

Kommunen skal sørge for en tilstrekkelig og sikker vannforsyning, og en miljømessig riktig avløpshåndtering. Alle kommuner skal ha beredskapsplaner for drikkevannsforsyning.

I mange kommuner er vann- og avløpsnettet gammelt og det er store kostnader knyttet til vedlikehold og fornying. Klimatiske endringer med hyppige og voldsomme nedbørsmengder kan være en utfordring dersom lednings-nettet er gammelt og/eller underdimensjonert.

Drikkevannsforskriften §§ 6 og 7 setter krav om farekartlegging og farehåndtering og om internkontroll for alle vannverkseiere. Det er krav om internkontroll også på avløpsområdet, og kommunen skal blant annet ha en samlet oversikt over overløp, jf. forurensningsforskriften kapittel 13 og 14.

Porsgrunn kommune henter drikkevann fra Mjøvann, ca syv km nordøst for byen. 99 % av befolkningen er knyttet opp mot dette vannverket.

¹⁶ For å beregne kostnaden for vann og avløp er prisen regnet ut fra 150 kubikkmeter. Når det beregnes etter denne metoden betaler du per kubikkmeter, og eventuelt et fastledd i tillegg. Renovasjonsgebyret måles ut fra et standard helårs abonnement, det mest benyttede i hver kommune. For feie- og tilsynsgebyret er det brukt årlig pris for feiing og tilsyn med ett pipeløp.

Målinger som er gjort av vannkvaliteten i 2018 viser at kommunen scorer relativt godt på vannkvaliteten sammenlignet med andre kommuner. Ifølge bedreVANN er det først og fremst ledningsnettets funksjon som scorer dårligst. Porsgrunn har de siste tre årene fornyet noe av ledningsnettets. I prosent scorer de noe høyere enn landet uten Oslo på dette området i 2018. Samtidig scorer kommunen dårligere enn gjennomsnitt for landet uten Oslo når det gjelder vannlekkasje fra forsyningsnettets. Det er ikke påvist e-coli i vannprøver i Porsgrunns drikkevannskilder.

Vi har fått innspill fra administrasjonen på at det er en risiko knyttet til om kommunen håndterer flom/overvann på en tilfredsstillende måte. Det er ønskelig å gjennomføre forvaltningsrevisjon på dette temaet.

Renovasjon

Økonomisk vekst og forbruk gjør at avfallsmengdene fortsetter å vokse i Norge. Målet er å produsere mindre avfall, samtidig som ressursene utnyttes bedre. Avfall kan påvirke miljøet direkte ved at dårlig avfallshåndtering eller forsøpling endrer økosystemene. Gode systemer for innsamling av avfall og oppfølging av forsøplingssaker er viktige tiltak for å hindre forsøpling, helse- eller luktproblemer eller andre forurensningsulempes som følge av avfall.

Kommunen skal blant annet sørge for at det er etablert et system for innsamling av husholdningsavfall og at det gis nødvendig informasjon om avfallshåndtering til husstander og bedrifter.

I tillegg til den lovpålagte renovasjonsordningen, er det mange kommuner eller kommunale selskaper som driver næringsrettet renovasjonsvirksomhet. Kommunene Siljan, Porsgrunn, Bamble og Skien har satt ut renovasjonstjenesten til Renovasjon i Grenland IKS (RiG) i 2014. RiG skal ivareta eierkommunenes behov knyttet til bestilling og forvaltning av renovasjonstjenester til husholdninger, hytter og kommunale virksomheter, og kjøper renovasjonstjenestene i markedet. Tjenestene for husholdningsrenovasjon skal leveres til selvkost. Det var forvaltningsrevisjon av Renovasjon i Grenland IKS i 2017.

Brannvern og feiing

Brann og eksplosjonsvernloven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser.

Kommunen plikter å sørge for etablering og drift av et brannvesen. Brannvesenets oppgaver er å sørge for beredskap ved brann og å drive forebyggende arbeid. Porsgrunn kommune har flere årsverk per innbygger til brann- og ulykkesvern enn landet for øvrig.

Kommunene Drangedal, Porsgrunn og Bamble har etablert Grenland Brann og Redning IKS. Selskapet ble formelt opprettet 01.01.2020 og skal frem til 2021 utvikle den nye brannorganisasjonen. Brannordningen i Bamble og søndre Porsgrunn vil ikke bli effektivert før ny brannstasjon på Grasmyr er ferdigstilt. Det kan være risiko knyttet til endret organisering, og derfor kan det være aktuelt med en forvaltningsrevisjon sent i perioden.

Det forebyggende brannvernarbeidet innebærer bl.a. kartlegging av brannobjekt og utsatte grupper, samt tilsyn og feiing av fyringsanlegg i bygninger. Fra og med 01.01.2016 er fritidsboliger omfattet av kommunens plikt til å drive tilsyn og feiing av fyringsanlegg. I Porsgrunn er det registrert 34 A-objekter¹⁷ hvor man gir årlig branntilsyn for å forebygge branner. Feierne gjennomfører også tilsyn i boliger og feier piper. Forebyggende avdeling driver også med informasjons- og motivasjonstiltak overfor innbyggerne. Bemanningen på dette er omtrent som for gjennomsnitt for landet uten Oslo.

4.3.6 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Helse og omsorg	Avvikshåndtering. Fokus på om avvik blir fanget opp,	Høy	Vesentlig for styring og tjenestekvalitet.

¹⁷ Bygninger til opphold for et større antall mennesker hvor brann kan medføre mer enn alminnelig fare for tap av menneskeliv.

	rapportert, fulgt opp og lukket.		
Mobbing i skolen	Skolens forebygging og håndtering av mobbing.	Høy	Vesentlig for livssituasjon og utdanning for barn og unge.
Boligsosialt arbeid	Utførelse, samarbeid og koordinering	Middels	Vesentlig for velferd til svake grupper
Sosialtjenesten	Sosialtjenestens tilrettelegging for aktivitetsplikt og oppfølging av brudd på aktivitetsplikt	Høy	Vesentlig for velferd til svake grupper og kommunens økonomi
Tekniske tjenester	Håndtering av flom/overvann	Høy	Risiko for at rørnett ikke håndterer flom/overvann på en forsvarlig måte
Brannberedskap	Organisering tilpasset behov	Middels	Vesentlig for god beredskap

4.4 Myndighetsutøvelse - kvalitet, rettssikkerhet og produktivitet

Kommunens myndighet skal forvaltes effektivt, og slik at formålet med myndighetsutøvelsen og rettssikkerhet for den enkelte blir godt ivaretatt.

4.4.1 Plan- og byggesaksbehandling

Plan- og bygningsloven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planprosessen skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.

Kommunene fatte vedtak om nesten all byggeaktivitet innenfor kommunegrensene. Sett fra innbyggernes ståsted er dette en inngripende lov. Det er derfor viktig at innbyggerne har tillit til at kommunen håndhever loven på en forutsigbar, lik og effektiv måte. Et hensiktsmessig og oppdatert planverk bidrar til å sikre effektivitet og likebehandling.

Kommunen skal føre tilsyn med at plan- og bygningsloven etterleves. Tilsynet skal ha et slikt omfang at det kan avdekke ulovligheter. Porsgrunn kommune er tilsluttet Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland, som er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene i Grenland.

Det var forvaltningsrevisjon av byggesaksbehandling i 2019. Rapporten er per januar 2020 ennå ikke behandlet i bystyret.

4.4.2 Skjenkekontroll

Kommunen har ansvar for å tildele skjenke- og serveringsbevilling til virksomheter og å føre kontroll med at regelverket etterleves. Et særlig risikoområde er kontroll med virksomheter som har skjenkebevilling. Utførelse av kontroll og håndheving av brudd på skjenkebestemmelsene er regulert i forskrift.

Kommunen har en alkoholpolitisk handlingsplansom gjelder for 2016 – 2020. I planen står det at rådmann bes ta kontakt med Skien og Bamble kommune med sikte på å utarbeide en felles alkoholpolitisk handlingsplan for neste periode.

Avgjørelsesmyndighet ved søknader og inndragning av alle bevillinger er delegert til administrasjonen.

I Porsgrunn er ansvaret for gjennomføring av skjenkekontrollen i 2019 flyttet fra Securitas til Keops. Før kontrollen ble overtatt av Keops fremkom det en del støy rundt gjennomføring av kontrollene. Vi har sett at gjennomføring av skjenkekontrollen og saksbehandling etter skjenkebestemmelsene kan være utfordrende i andre kommuner. Det kan være risiko for at forskriftens bestemmelser for utøvelse av skjenkekontroll og saksbehandling etter regelverket ikke ivaretas fullt ut av kommunen.

4.4.3 Landbruks- og miljøforvaltning

Landbruksmyndighet

Kommunene har oppgaver knyttet til saksforberedelse og kontroll av ulike tilskuddsordninger i landbruket. Videre har kommunene både myndighet og tilsynsoppgaver etter konsesjonsloven i forbindelse med eierskifte, og etter jordloven i forbindelse med nydyrking, deling eller omdisponering av jordbrukseiendom, og i forbindelse med driveplikt. Kommunen har også ansvar for å kontrollere at

skogbruksloven følges, og kan fastsette meldeplikt for planer om hugst og tiltak knyttet til foryngelse og stell av skog.

Porsgrunn kommune har gjennom Grenland landbrukskontor felles landbruksforvaltning med Skien og Siljan. Skien kommune er vertskommune i samarbeidet. Gjeldende landbruksplan gjelder for perioden 2016-2025.

Miljømyndighet

Kommunene spiller en nøkkelrolle i arbeidet med å nå de nasjonale miljømålene, både som myndighet og som samfunnsaktør. Kommunen har flere myndighets- og samfunnsoppgaver på miljøområdet. <http://www.miljokommune.no/>

Fra 1. januar 2020 er det forbudt å bruke fossil fyringsolje og parafin til oppvarming av bygninger. Kommunene har ansvar for å håndheve forbudet. Kommunene kan føre tilsyn med at forbudet blir etterlevd i deres kommune, og behandler søknader om eventuelle unntak fra forbudet. Forbudet vil føre til at flere nedgravde oljetanker skal tas ut av bruk. Dersom kommunen har fastsatt lokal forskrift om nedgravde oljetanker vil det gi større forutsigbarhet for tankeiere i kommunen, og lette kommunens saksbehandling. Innføring av forbud med bruk av fossil fyringsolje er omtalt blant annet i kommunedelplan for klima og energi, skien og Porsgrunn 2018-2025 og i kommunens klimahandlingsprogram 2018-2021.

4.4.4 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Skjenkekontroll	Håndheve bestemmelser som gjelder for skjenking	Middels	Middels

4.5 Samfunnssikkerhet og bærekraft

4.5.1 Planlegging i kommunen

Plan- og bygningsloven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planprosessen skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver kommunen. I Porsgrunn har de en samfunnsdel med handlingsplan som gjelder for 2013-2025.

Kommunestyret skal minst en gang hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Hvert fjerde år legger regjeringen fram nasjonale forventninger til den kommunale planleggingen, for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Det framgår av de nasjonale forventningene for 2019-2023, at FNs 17 bærekraftsmål bør blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen, innenfor den lokale sammenhengen i kommunen. Ifølge rådmann blir FNs bærekraftsmål lagt til grunn i alle kommunens aktiviteter.

Porsgrunn kommune har en kommunal planstrategi som gjelder for 2016-2019. Ifølge rådmann vil ny politiske planstrategi bli lagt fram for politiske behandling i september.

Porsgrunn har en arealplan som gjelder for 2018-2030. Planen er oppdatert i 2019.

4.5.2 Næringsutvikling

En av oppgavene til kommunen som planmyndighet er å vurdere og ta hensyn til næringsutvikling og næringsbebyggelse i kommunen. Enkelte kommuner har egne næringsplaner og egne virkemidler knyttet til disse, mens andre har organisert arbeidet i ulike former for næringsselskap/samarbeid. Grenlandskommunene har gått sammen om å lage en felles strategisk næringsplan for Grenland 2017 – 2020.

Næringsarbeid er viktig i Porsgrunns satsning på å øke folketallet. Porsgrunn kommune har organisert deler av næringsarbeidet sitt i Vekst i Grenland, se kapittel 5.3.1 der vi foreslår forvaltningsrevisjon i Vekst i Grenland IKS. Porsgrunn kommune

har et samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge og Birkelandinitiativet ¹⁸ om å skape ny næringsutvikling i Grenland.

NHOs Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Tallgrunnlaget er fra 2018. Her rangeres Porsgrunn som nr. 3 i Vestfold og Telemark fylke og som nr. 42 i landet. Rangering kun basert på område næringsliv er 41.

Porsgrunn kommune deltar i Telemark interkommunale næringsfond (TIN). TIN betegnes som et spleiselag mellom Telemark fylkeskommune og kommunene i Telemark.¹⁹ Formålet med TIN er «å medvirke til næringsutvikling i fylket ved å delfinansiere fellestiltak med virkning for hele fylket. Kan gi støtte til prosjekter som kommer minst to kommuner til gode». Det er uklart om TIN vil videreføres.

4.5.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Plan- og bygningsloven setter krav til samfunnssikkerhet i planleggingen i kommuner og fylker. Sivilbeskyttelsesloven pålegger kommunene å planlegge beredskapen basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gjennomfører årlige kommuneundersøkelser. Resultatene fra kommuneundersøkelsen 2019 viser at Porsgrunn kommune oppfyller alle minimumskravene til helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse. Kommunen har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse vedtatt av bystyret 23.05.19.

Porsgrunn kommune har fylt ut selvangivelse for kvalitetssikring av det kommunale beredskapsarbeidet for 2019. I selvangivelsen er det ikke rapportert noen negative forhold knyttet til beredskapsplikten.

4.5.4 Klimamål – miljøansvar

Et av FNs bærekraftsmål er å stoppe klimaendringene. Ifølge forskrift om statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning skal kommunene

¹⁸

¹⁹ Siljan, Fyresdal, Bamble og Kragerø kommuner deltar ikke lenger i TIN

og fylkeskommunene i sin overordnede planlegging innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser. Formålet med dette er at kommuner og fylkeskommuner gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse skal stimulere til og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning). Ifølge de statlige retningslinjene skal kommunene ha ambisiøse mål for utslippsreduksjoner.

Porsgrunn har sammen med Skien laget en felles energi- og klimaplan for perioden 2018-2025. I planen pekes det på flere iverksatte prosjekter og tiltak som samlet skal gi positive effekter, blant annet deltakelse i Framtidens byer, prosjekter for redusert energibruk i bygg og tiltak for å møte de pågående klimaendringene.

Energi- og klimaplan er fulgt opp med et eget klimahandlingsprogram som gjelder for 2018-2021. Det skal rapporteres årlig til bystyret på klimahandlingsprogrammet, som en del av årsrapporteringen i kommunens årsberetning.

Porsgrunn kommune hadde i 2017 et høyere utslipp av klimagasser per innbygger enn Telemark for øvrig, men det har vært fallende fra 2015 til 2017.

Vi har fått innspill om at klimamål som er satt for 2020 ikke er fulgt opp. Det er risiko for at kommunen ikke når de klimamål som er satt. Vi anbefaler å prioritere forvaltningsrevisjon på administrasjonens oppfølging av kommunens klimamål.

Bypakke Grenland – Byvekstavtale

Siden 2015 har kommunene Porsgrunn, Skien og Siljan og Telemark fylkeskommune samarbeidet om Bypakke Grenland fase 1. Bypakka er finansiert av statlige, fylkeskommunale og kommunale midler samt bompenger, og har bidratt til at to store vegprosjekter og en rekke tiltak for kollektivreisende, gående og syklende er gjennomført.

Regjeringen ønsker at dagens bypakker, belønningsordninger og bymiljøavtaler skal erstattes av byvekstavtaler. I løpet av 2019 har bystyrene i Porsgrunn og Skien, kommunestyret i Siljan og fylkestinget i tidligere Telemark fylkeskommune vedtatt et

mandat for forhandlinger med regjeringen om byvekstavtale. Status vinteren 2020 er at kommunene og fylkeskommunen forbereder seg på forhandlinger med regjeringen.

I 2018 og 2019 ble det gjennomført forvaltningsrevisjoner av henholdsvis av Bypakke Grenland og det ene store vegprosjektet; fv. 32 Gimleveggen-Augestadvegen (Lilleelvkrysset). Disse revisjonene avdekket blant annet at samarbeidet innebar risiko for manglende framdrift i enkeltprosjekter og svakheter i fylkeskommunens styring av Statens vegvesen. Som en del av regionreformen, ble all forvaltning, bygging, drift og vedlikehold av fylkesveier overført til fylkeskommunen fra 2020.

På generelt grunnlag vil være flere risikoområder i et såpass omfattende prosjekt. Dersom det inngås en byvekstavtale, kan det være aktuelt med en forvaltningsrevisjon. Den bør ev. gjennomføres lenger ut i perioden og i samarbeid med øvrige deltakere i byveksttalen.

4.5.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Klima og miljø	Planlegging og måloppnåelse	Høy	Vesentlig for å ivareta kommunens samfunnsansvar
Bypakke Grenland - Byvekstavtale	Flere risikoområder er aktuelle. Vinkling avgjøres ved bestilling. Bør gjøres seint i perioden.	Høy	Vesentlig for styring og kontroll

5 Risikovurdering – eierskap

At virksomheter eller tjenester skilles ut og legges i selskaper innebærer at betingelsene for folkevalgt styring og kontroll endres. God folkevalgt styring defineres gjerne gjennom fire standarder: pålitelig, ansvarlig, borgernært og effektivt. Det er viktig at kommunestyrene som eiere har kunnskap og innsikt i omfanget av selskaps-

organisering og de styringsmuligheter man har for de selskapene kommunen har eierandeler i.²⁰ Eierskapskontrollen skal bidra til dette.

Basert på KS anbefalinger for eierstyring og selskapsledelse kan det være aktuelt å undersøke ulike tema knyttet til kommunens utøvelse av eierskap, avhengig av identifisert risiko i kommunen. Flere tema kan inngå i samme kontroll rettet mot flere selskap, eller utvalgte tema kan foreslås for ett selskap, eventuelt sammen med en forvaltningsrevisjon.

Vi har ikke vurdert behov for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i Vestfold og Telemark revisjon IKS, fordi vi ikke er uavhengige/habile til å vurdere risiko i eget selskap. Vi har heller ikke vurdert risiko i Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS. Vi mener at vi har nær tilknytning til dette selskapet, og at vi derfor ikke oppfyller krav om uavhengighet. Kontrollutvalget må selv vurdere risiko og ev. behov for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll i disse selskapene.

Telemark kommunerevisjon gjennomførte i 2018 en eierskapskontroll for kontrollutvalget i Porsgrunn. Vi undersøkte da i hvilken grad kommunen legger til rette for eierstyring, herunder blant annet folkevalgtopplæring, fullmakter, rapportering til bystyret og samordning med andre eiere.

5.1 Eierskap i Porsgrunn kommune

Oversikt over kommunens eierinteresser i selskap framgår av vedlegg 1. De viktigste selskapene målt i eierandel er:

Selskap	Eierandel
Grenland brann og redning IKS	66,59 %
VisitGrenland AS	35 %
Grep Grenland AS	34 %
Renovasjon i Grenland	33,85 %
Grenland Havn	33 %

²⁰ Hentet fra KS anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll

5.2 Utøvelse av eierskap

Eierskapsmelding – styringsdokumenter - folkevalgtopplæring (anbefaling 1-5)

Ifølge kommuneloven § 26-1 skal kommunen minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding.²¹ Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring, en oversikt over kommunens eierskap i selskaper m.m., samt kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser. KS har over tid anbefalt at kommunene etablerer retningslinjer for utøvelsen av sitt eierskap.

Porsgrunn kommune har en Eiermelding vedtatt av bystyret 21.01.16. Eiermeldingen inneholder prinsipper for eierstyring, oversikt over eierskap og kommunens formål med sine eierinteresser.

Styringsdialog – demokratisk medvirkning (anbefaling 6-8)

KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Videre at det etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyre og eierorganet, og at dette forankres i eierskapsmeldingen. Kommunens Eiermelding omtaler viktigheten av god styringsdialog.

Styre – evaluering, valg og sammensetning og godtgjøring (anbefaling 9-17)

Det er eiers ansvar å sørge for at styrets samlede kompetanse er tilpasset selskapets virksomhet. Det er krav til styresammensetning i selskapsreglene. I Eiermeldingen står det at det skal benyttes valgkomite som grunnlag for styreutnevnelser og at styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets behov, egenart og formål.

Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar. Eierskapsmeldingen har en drøfting av hvilke prinsipper som gjelder for godtgjøring, både av daglig leder i selskap og for styrets medlemmer.

²¹ I kraft fra konstituering høsten 2019.

Samordning av føringer for eierskap – flere eiere

Porsgrunn kommune har eierinteresser i mange selskap sammen med andre kommuner. Det er risiko for at de forskjellige eierne gir ulike føringer for eierskapsutøvelse, målsetninger og styring av selskapene, og føringene kan til dels være motstridende. En eierskapskontroll rettet mot samordning er særlig aktuell for kommunens eierskap i Vekst i Grenland IKS, Grep Grenland, Renovasjon i Grenland og Grenland Havn og Grenland brann og redning IKS.

5.3 Virksomhet i selskap - risiko

Kommunens eierskap kan deles i følgende kategorier:

- sektoroppgaver/tjenesteyting til kommunen
- finansielt begrunnet eierskap
- andre samfunns mål

Behovet for forvaltningsrevisjon av sektoroppgaver er vurdert i kapittel 4. I dette kapitlet vurderes behovet for forvaltningsrevisjon i selskap på annet grunnlag.

5.3.1 Gjennomføring av virksomhet - måloppnåelse

Vekst i Grenland IKS er en del av kommunens næringsapparat. Vekst i Grenland IKS skal bidra til flere arbeidsplasser i regionen, og bidra til Grenland fremstår som en samordnet enhet overfor sentrale myndigheter og investorer. Det kan være risiko knyttet til om selskapet driver i samsvar med føringer og mål som eierne har satt. Vi mener at det kan gjennomføres en forvaltningsrevisjon om selskapet driver i samsvar med eiers føringer. En slik forvaltningsrevisjon kan med fordel gjennomføres for to eller flere eierkommuner i felleskap. Porsgrunn og Bamble kontrollutvalg har tidligere ønsket at det skulle gjennomføres forvaltningsrevisjon om dette selskapet. En forvaltningsrevisjon i VIG AS kan kombineres med en eierskapskontroll som undersøker eiernes oppfølging av selskapet.

5.3.2 Samfunnsansvar og etikk

De fleste kommunalt eide selskap plikter å følge regler om varsling og andre arbeidsmiljøkrav, offentlige anskaffelser, offentlig innsyn og offentlig støtte og habilitet. Videre plikter selskapene å sikre oppdaterte registreringer om selskapet i offentlige registre. Undersøkelser har vist at det generelt er risiko for at slike krav ikke blir godt nok ivare tatt av offentlig eide selskaper.

I sin eierskapsmelding har Porsgrunn kommune stilt krav om at selskapene skal utvise samfunnsansvar. I meldingen står det blant annet: «*Det forventes at alle selskap og foretak der Porsgrunn kommune er eier tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering*». Det står også at selskap er forpliktet til å følge kommunens etiske retningslinjer og overordnet arbeidsgiverpolitikk. Det kan være risiko for at kommunens føringer og forventninger knyttet til samfunnsansvar og etiske retningslinjer ikke blir godt nok formidlet og ivare tatt. Vi anbefaler at det gjøres en forvaltningsrevisjon i ett eller flere selskap for å undersøke om eiers forventninger er formidlet og implementert i selskapet/selskapene. Vi mener at følgende selskaper er mest aktuelle for en slik undersøkelse:

Porsgrunn Utvikling AS har som formål å erverve, opparbeide og utvikle eiendommer til næringsvirksomhet og næringsrettet infrastruktur for derigjennom å bidra til byutvikling og næringsutvikling i kommunen. Selskapet er heleid av Porsgrunn kommune. På selskapets nettsider står det at Porsgrunn Utvikling AS skal drives kommersielt, og prosjektene skal finansieres gjennom låneopptak og egenkapital på ordinære markedsmessige vilkår. Porsgrunn Utvikling AS skal ta risiko som er normalt for eiendomsbransjen. Vi har fått innspill om å se på om eierstyringsprinsippene følges fullt ut og da særlig i forhold til etikk, samfunn, klima og miljø.

Grenland havn IKS forvalter havneområder i kommunene Porsgrunn, Bamble og Skien. Det er et av Norges største havneområder målt i godsomslag, med om lag 12 mill. tonn. Breviksterminalen opererer frekvente linjer for både RoRo og LoLo. Langesund fergeterminal har daglig forbindelse med Hirtshals, Stavanger og Bergen. Vollterminalen er industriterminal med prosjektlaster, tungløft og en rekke spesialfunksjoner. Foruten havnetjenester tilbyr Grenland Havn IKS et vidt spekter av tjenester og utleie av bygg og arealer.

Grep Grenland As er en arbeidsinkluderingsbedrift som hjelper mennesker på vei mot eller tilbake i arbeid. Selskapet tilbyr et bredt spekter av varer og tjenester fra egen produksjon. Arbeidet skjer i nært samarbeid med NAV. Det var i 2019 en varslingssak i selskapet med etterfølgende endringer i ledelsen.

Både Grenland havn og Grep Grenland eies sammen med andre kommuner. En eventuell forvaltningsrevisjon av samfunnsansvar bør vurderes i fellesskap med de andre eierne.

Kommunens selskaper skal også følge reglene om offentlige anskaffelser. Det har vært forvaltningsrevisjon av hvordan Renovasjon i Grenland IKS følger reglene om offentlige anskaffelser i 2017.

5.3.3 Aktuelle tema for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Grenland havn	Samfunnsansvar og etikk. Kan kombineres med anskaffelser Bør gjennomføres sammen med andre eiere	Middels	Vesentlig for selskapet, for ansatte i selskapet og for tilliten til eier
Grep Grenland	Samfunnsansvar og etikk. Kan kombineres med anskaffelser Bør gjennomføres sammen med andre eiere	Middels	Vesentlig for selskapet, for ansatte i selskapet og for tilliten til eier
Vekst i Grenland	Føringer og mål fra eierne Bør gjennomføres sammen med andre eiere og eventuelt ut i perioden.	Middels	Vesentlig for demokratiske hensyn
Porsgrunn utvikling	Undersøke om selskapet følger de føringer kommunen har gitt.	Middels	Vesentlig for å ivareta kommunens næringsinteresser

6 Oppsummering

Vi har oppsummert risiko og vesentlighet for flere forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller enn det som dekkes av revisjonshonoraret.

Innenfor rammen av revisjonstjenester til Porsgrunn kommune, kan vi levere ca 9 rapporter om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for fireårsperioden 2020-23. Antallet rapporter bygger på et stipulert anslag, og avhenger tema og innretning på undersøkelsene.

6.1 Oppsummering – forvaltningsrevisjon

Tema/selskap	Vinkling	Risiko	Vesentlighet
Sykefraværsoppfølging	Kommunens forebyggende tiltak/sykefraværsoppfølging	Høy	Vesentlig for at kommunens oppgaver kan ivaretas
Helse og omsorg	Avvikshåndtering. Fokus på om avvik blir fanget opp, rapportert, fulgt opp og lukket.	Høy	Vesentlig for styring og tjenestekvalitet.
Mobbing i skolen	Skolens forebygging og håndtering av mobbing.	Høy	Vesentlig for livssituasjon og utdanning for barn og unge.
Informasjons-sikkerhet	GDPR, Generell internkontroll	Høy	Vesentlig for at personopplysninger ikke kommer på avveie og at ansatte har nødvendig informasjon
Sosialtjenesten	Sosialtjenestens tilrettelegging for aktivitetsplikt og oppfølging av brudd på aktivitetsplikt	Høy	Vesentlig for velferd til svake grupper og kommunens økonomi
Tekniske tjenester	Håndtering av flom/overvann	Høy	Risiko for at rørnettet ikke håndterer flom/overvann på en forsvarlig måte
Klima og miljø	Planlegging og måloppnåelse	Høy	Vesentlig for å ivareta kommunens samfunnsansvar

Bypakke Grenland - Byvekstavtale	Flere risikoområder er aktuelle. Vinkling avgjøres ved bestilling. Bør gjøres seint i perioden.	Høy	Vesentlig for styring og kontroll
Etikk og varsling	Kommunens arbeid med etiske retningslinjer og etisk refleksjon – antikorrupsjonsarbeid. Tilrettelegging for varsling.	Høy/ middels	Vesentlig for tillit og omdømme
Internkontroll	Overordnet system, implemetering og etterlevelse. F. eks. risikovurdering, avvikshåndtering	Middels	Vesentlig for måloppnåelse og intern styring
Forvaltning og sikring av kunst	Kommunens rutiner og praksis for å sikre verdifull kunst (bør komme seint i perioden)	Middels	Vesentlig for å sikre kommunens verdier i kunst
Boligsosialt arbeid	Utførelse, samarbeid og koordinering	Middels	Vesentlig for velferd til svake grupper
Brannberedskap	Organisering tilpasset behov	Middels	Vesentlig for god beredskap
Skjenkekontroll	Håndheve bestemmelser som gjelder for skjenking	Middels	Vesentlig for regeletterlevelse
Grenland havn	Samfunnsansvar og etikk. Kan kombineres med anskaffelser Bør gjennomføres sammen med andre eiere	Middels	Vesentlig for selskapet, for ansatte i selskapet og for tilliten til eier
Grep Grenland	Samfunnsansvar og etikk. Kan kombineres med anskaffelser Bør gjennomføres sammen med andre eiere	Middels	Vesentlig for selskapet, for ansatte i selskapet og for tilliten til eier
Vekst i Grenland	Føringer og mål fra eierne Bør gjennomføres sammen med andre eiere og eventuelt ut i perioden.	Middels	Vesentlig for demokratiske hensyn
Porsgrunn utvikling	Undersøke om selskapet følger de føringer kommunen har gitt.	Middels	Vesentlig for å ivareta kommunens næringsinteresser

Vedlegg: Oversikt over kommunens eierskap i selskaper m.v.

Vi har hentet oversikt over kommunens eierskap fra kommunen/kommunens eierskapsmelding og fra kommunens årsregnskap for 2018.

Formler og forklaringer på begreper som brukes i tabellene nedenfor:

- Egenkapitalandel
 - $(\text{Sum egenkapital} / \text{totalkapital}) * 100$
 - Egenkapitaldelen viser hvor mye av totalkapitalen som er egenkapital. Over 40 % regnes som meget godt.
- Totalrentabilitet
 - $(\text{Resultat før skatt} + \text{finanskostnader}) * 100 / \text{gj.sn. totalkapital}$
 - Resultat av drifta viser hvor lønnsom virksomheten er. Over 15 % regnes som meget godt. Sentralt for selskap som har erverv som formål.
- Gjeldsgrad
 - $\text{Sum gjeld} / \text{Sum egenkapital}$
 - Gjeldsgraden viser hvor stor gjelda er i forhold til egenkapitalen. En gjeldsgrad på 1 vil si at bedriften har like stor gjeld som egenkapital.

Selskaper som kontrollutvalget har innsynsrett i, jf. koml. § 24-10:

Interkommunale selskaper (IKS)	Kommunens ansvars-del	Opplysninger om selskapet	Kontorkommune og andre deltaker-kommuner
Grenland Havn IKS	33,33	Opplysninger om selskapet Egenkapital: kr 379 752 000 Egenkapitalandel: 71,9 % Totalrentabilitet 1 % Gjeldsgrad 0,4%	Kontorkommune og andre deltakerkommuner Kontorkommune: Porsgrunn 33,33 % Skien

		<u>Formål:</u> Selskapet skal sikre regionen en konkurransedyktig, framtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport. Selskapet skal gjøre havnen til effektivt trafikknutepunkt mellom ulike transportformer. Selskapet skal utøve den myndighet- og ivareta de forvaltningsoppgaver som er tillagt kommunene etter havne- og farvannsloven. Selskapet kan delta på eiersiden i og samarbeide med andre virksomheter når dette ligger innenfor selskapets formål. <u>Annet:</u> Det ble gjennomført eierskapskontroll i 2015 med anbefalinger til eierkommunene.	33,33% Bamble
Barnevernvakta i Telemark IKS		Krise- og akuttberedskap for barneverntjenesten.	Alle i Telemark minus Notodden, Tinn og Hjartdal. Vertskommune skien
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (Vetaks)		Nyregistrert. <u>Formål:</u> Utøve sekretariatsfunksjon for deltakernes kontrollutvalg, slik det fremgår av kommuneloven og forskrifter om kontrollutvalg. Selskapet kan også utføre oppdrag for andre kommuner og fylkeskommuner. <u>Annet:</u> Ikke hatt selskapskontroll.	Kontorkommune Bø. Fylkeskommunene i Vestfold og Telemark og Agder, 33 kommuner i Vestfold og Telemark, og Agder.
Grenland brann og redning IKS	66,59 %	Selskapet er foreløpig ikke registrert i Brønnøysundregisteret. Selskapet skal være operativt fra 2021. <u>Formål:</u> Selskapets formål er i videste forstand å ivareta eierkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann-	Kontorkommune Porsgrunn 25,91 % Bamble 7,5 % Drangedal

		og ulykkesberedskap, brannforebyggende- og kontrollerende art samt andre tiltak som naturlig hører inn under dette formål innenfor det til enhver tid gjeldene regelverk. Selskapets formål er å ivareta de plikter og oppgaver som eierkommunene er pålagt etter lover og forskrifter om brann- og redningsspørsmål, samt kommunale beredskapsplikter. Selskapet skal også ivareta eierkommunes fagområde for samfunnssikkerhet som er den kommunale helhetlige beredskapen.	
Vekst i Grenland IKS	30 %	Egenkapital: 21 516 000 kr Egenkapitalandel: 81,7 % Totalrentabilitet: 3,3 % Gjeldsgrad 0,2 % <u>Formål:</u> Selskapet er Grenlandkommunenes næringsutviklingsapparat og skal drive slikt næringsutviklingsarbeid som kommunene ellers ville utført. Selskapets formål er: a) å være et pådriver- og bistandsapparat for å opprettholde og utvikle bestående og nye arbeidsplasser i Grenland. b) å arbeide for samordning av statlige, fylkeskommunale, kommunale og private ressurser for å trygge bestående arbeidsplasser og utvikle nye arbeidsplasser i Grenland. c) å medvirke til at Grenland fremstår som en samordnet enhet ovenfor sentrale myndigheter og investorer. d) å samarbeide med Grenlandskommunene for å bidra til at kommunenes planer, tjenester og det interkommunale samarbeidet understøtter næringsutvikling i regionen. Selskapet skal være underlagt Grenlandssamarbeidet, og selskapets planer og aktiviteter skal koordineres med Grenlandssamarbeidets planer og aktiviteter. Selskapet kan være saksbehandler for kommunene i næringssaker. Selskapet kan også yte tjenester til andre, men da i et mer beskjedent omfang, og i samsvar med regelverket om egenregi.	Kontorkommune Skien 44 % Skien 12 % Bamble 2 % Siljan 9 % Kragerø 3 % Drangedal

		<u>Annet:</u> Vekst i Grenland var tidligere et aksjeselskap, men ble i 2014 etablert som et interkommunalt selskap med ansvar for kommunenes næringsarbeid.	
Renovasjon i Grenland – RiG IKS	32,92 %	Egenkapital kr - 40 354 Netto driftsresultat kr – 540 354 <u>Formål:</u> Selskapet skal bidra til kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdingene og hyttenes renovasjonsordning. Renovasjonsavgiftene i monopolvirksomheten skal jevnlig kunne sammenlignes med kostnadene i øvrige kommuner gjennom KOSTRA i kommunegruppe 13. Det skal legges vekt på å yte tjenester som brukerne opplever som gode for seg og miljøet. RiG skal gjennom sitt arbeid bidra til å redusere avfallets påvirkning av miljøet, samtidig som miljønyttan optimaliseres. Selskapet skal ivareta deltakerkommunenes bestillings- og forvaltningsbehov, herunder forvalte og inngå nye kontrakter for utstyr og tjenester, knyttet til kommunenes håndtering av avfall fra husholdningene, hyttene og fra kommunal virksomhet. Selskapet skal kjøpe tjenester fra eksterne, eller inngå avtaler om oppgaveløsning innenfor deltakerkommunenes egne anlegg, utstyr og mannskap. Selskapets finansiering av tjenester skal baseres på hva de mottatte tjenestene faktisk koster (selvkost). Avfallsgebyret fastsettes av den enkelte kommune inntil deltakerkommunene eventuelt blir enige om felles retningslinjer for renovasjon og gebyrfastsetting. Selskapet skal forvalte og følge kommunale renovasjonsforskrifter. Selskapet skal utøve andre renovasjonsoppgaver som deltakerkommunene gjennom vedtak i kommunestyrene er enig om at de skal utføre.	Kontorkommune Skien 50,31 % Skien 13,51 % Bamble 2,33 % Siljan

		<u>Annet</u> : Renovasjon i Grenland ble organisert som et IKS i 2014.	
Brevik Fergeselskap IKS	50 %	Egenkapital kr 2 mill kr Formål: Formålet med selskapet er å tjene eiernes behov for å drifte allmenn tilgjengelig kollektivtransport med fartøy i rute i skjærgården i Porsgrunn. Selskapet kan ikke drive rutegående virksomhet i andre geografiske områder.	Korkommune: Skien
Vestfold og Telemark revisjon IKS	5,9 %	Egenkapitalandel: 72 % Egenkapital 9,8 mill. kr. Totalrentabilitet: - 4,1 % Gjeldsgrad: 0,4 Nyregistrert <u>Formål</u> : Vestfold og Telemark revisjon IKS skal utføre lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne. Vestfold og Telemark revisjon IKS kan utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. Vestfold og Telemark revisjon IKS kan utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper. Selskapet har ikke erverv til formål. <u>Annet</u> : Ikke hatt selskapskontroll.	Kontorkommune Skien, Bø og Horten. Vestfold og Telemark fylkeskommune og samtlige kommuner i Vestfold og Telemark.
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg IKS)	5,06 %	Har ikke oppdaterte regnskapstall. <u>Formål</u> : Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for medlemmenes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for deltakerne samt selge kompetanse og arkivtjenester til andre. Selskapet skal	Kontorkommune Kongsberg. 31 andre kommuner/ fylkeskommuner i

		kunne fungere som fylkesarkiv for deltagende fylkeskommuner, og skal kunne motta privatarkiv. Selskapet skal følge Lov om arkiv og forskrifter om offentlige arkiv. <u>Annet:</u> Styret gjennomfører en kontroll av anskaffelser i IKA Kongsberg nå, med format som forvaltningsrevisjon	Buskerud, Vestfold og Telemark
Gea Norvegica Geopark IKS	6,42 %	Årsregnskapet kan ikke finnes i offentlige kilder. Egenkapitalen i 2018 var 2 451 880 kr. Regnskapsmessig resultat var 195 616 kr. <u>Formål:</u> Selskapet har som formål, gjennom en felles organisasjon, å tilrettelegge og forestå en god og informativ presentasjon av områdets geologiske naturarv. Dette omfatter også å vise sammenhenger mellom geologisk mangfold og betydningen dette har for menneskene i dag, i fortid og i framtid (herunder biologisk mangfold, miljøforhold, samfunnsutvikling, kultur, jordbruk, utnyttelse av geologiske naturressurser m.m.). (Det er mer tekst i formålet – gjengis ikke her) <u>Det ble gjennomført selskapskontroll i 2014 for fylkeskommunen.</u>	Kontorkommune Porsgrunn 68,1 % Vestfold og Telemark fylkeskom. 9,63 % Skien 7,80 % Larvik 2,75 % Bamble 2,29 % Kragerø 1,38 % Nome 0,46 % Lardal 0,46 % Siljan
Sør-Øst 110 IKS		Egenkapital: 9 353 000 kr Egenkapitalandel: 52,9 % Totalrentabilitet: -12,9 % Gjeldsgrad 0,9 % <u>Formål:</u> Selskapets formål er å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i forbindelse med "Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen" § 4-5, § 4-6, § 4-7 og § 6-3. Sør-Øst 110 IKS skal ivareta samfunnets behov for profesjonell, samordnet og konstandseffektiv nødalarmring ved brann og	Kontorkommune Tønsberg Kommuner i tidligere Vestfold, Telemark og Buskerud fylker og tre interkommunale (IKS) brannvesen.

		ulykker, akutt forurensning og andre kriser gjennom et regionalt samarbeid med brannvesenet og andre nødetater. 110-sentralens geografiske virkeområde er Sør-Øst 110-region som tilsvarer Sør-Øst politidistrikt. <u>Annet:</u> Ikke hatt selskapskontroll.	
--	--	--	--

Heleide kommunale aksjeselskap (AS)	Kommunens eierandel	Opplysninger om selskapet	Kontorkommune og andre eierkommuner
Porsgrunn Utvikling AS	100 %	Egenkapital: kr 180 mill kroner. Totalrentabilitet 3,3 % Gjeldsgrad 0,2 % Formål: Selskapets virksomhet består i å erverve, opparbeide og utvikle eiendommer til bo- og næringsformål og næringsrettet infrastruktur under hensyn til by- og næringsutvikling i kommunen. Selskapet kan inngå samarbeid med aktører innen eiendomsutvikling og eiendomsdrift, herunder ved å delta i andre selskaper. Selskapet skal drives på forretningsmessig basis med en avkastning som er vanlig i bransjen.	
GREP Grenland AS	34 %	Egenkapital: 79,9 mill kr Egenkapitalandel: 67,3 % Totalrentabilitet: - 0,1% Gjeldsgrad 0,5 %	Kontorkommune Porsgrunn 49 % Skien

		<u>Formål:</u> Å være en bro til arbeidslivet og bidra til økt sysselsetting gjennom avklaring, arbeidstrening, kvalifisering, formidling eller andre tiltak/aktiviteter. Produksjon, tjenesteleveranser, handel, barnehagedrift eller annen næringsvirksomhet er virkemidler i denne prosessen.	15 % Bamble 2 % Siljan
Visit Telemark AS	1,188 %	Egenkapitalandel: 43,2 % Egenkapital 3,22 mill. kr. Totalrentabilitet: 3,2 % Gjeldsgrad: 1,3 <u>Formål:</u> Produktutvikling, markedsføring og salg av aksjonærenes reiselivsprodukter på oppdragsbasis, Service overfor aksjonærene på oppdragsbasis. Service overfor fylkeskommunen og kommuner på oppdragsbasis, forøvrigt alt som står i forbindelse med reiseliv, herunder deltakelse i andre selskap.	Kontorkommune Skien Største aksjonær Color Line 6,8 %

Selskap som kontrollutvalget ikke har innsynsrett i, jf. koml. § 24-10

Aksjeselskap med ikke-kommunale medeiere	Kommunen s eierandel	Opplysninger om selskapet	Kontorkommune og andre eiere
Skagerak Energi AS	14,83 %	Egenkapital: 3 757,7 mill kr Egenkapitalandel: 32,7 % Totalrentabilitet: 7,2 % Gjeldsgrad 2,1 % (Konsernregnskapstall) <u>Formål:</u> Produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet som har tilknytning til dette, herunder deltakelse i andre selskaper.	Kontorkommune Porsgrunn 66,62 % Statkraft Industrial Holding AS 15,21 % Skien 3,34 % Bamble

Porsgrunn Min By AS	1,7 %	Egenkapitalandel: 92,5 % Egenkapital -82 mill mill kr Totalrentabilitet: - 53,3 % Gjeldsgrad -4,1 <u>Formål:</u> Bidra til å styrke Porsgrunn sentrum slik at kommunen som samfunn har et godt omdømme og blir et ennå bedre sted for bosetting og næringsvirksomhet. Herunder formidle og selge varer og tjenester til byens næringsdrivende med sikte på økonomisk gevinst. Viktige delmål er: 1. Å videreutvikle Porsgrunn som attraktiv handels- og opplevelsessenter. 2. Å bidra til at senterets handels- og servicevirksomhet blir stadig mer kvalitetsbevisst slik at et utvikles enda bedre butikker og enda bedre kundeservice. Som en følge av å arbeide mot disse målene, vil Porsgrunn Min By AS også ha en videre målsetting som går på å stimulere byens økonomi og forbedre Grenlands omdømme.	Eies av en rekke private aktører og Porsgrunn kommune
E 134 Haukelivegen AS	2,17 %	Egenkapitalandel: 92,5 % Egenkapital 3 505 mill kr Totalrentabilitet: - 5 % Gjeldsgrad 0,1 <u>Formål:</u> Arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23. I tillegg kan selskapet arbeide for å fremme interessene til viktige sidegreiner til denne transportkorridoren, etter fylkesvise prioriteringar, når dette styrker arbeidet for korridoren. Selskapet kan ta initiativ til å opprette finansieringsselskap og utbyggingsselskap. Selskapet har høve til å delta i og/eller arbeide saman med andre selskap med tilsvarande føremål. Selskapet står elles fritt til å setje i verk tiltak og bruke dei verkemiddel som er tilgjengeleg og aktuelle for å fremme føremålet til selskapet	Eies av en rekke kommuner og fylkeskommuner og enkelte private aktører.
Greve Biogass AS	6,2 %	Egenkapitalandel: 9,4 % Egenkapital 18 574 mill kr Totalrentabilitet: 8,1 % Gjeldsgrad 9,7	Eies av Vestfold avfall og ressurs AS (41 %) og Tønsberg renseanlegg IKS (22 %) og en rekke

		<u>Formål:</u> Selskapets formål er av forretningsmessig karakter, og virksomhet skal baseres på forretningsmessige prinsipper og miljømessige hensyn. Selskapet kan delta i og ha eierinteresser i andre virksomheter innenfor rammen av selskapets formål. Utvikle verdikjeder basert på biologisk avfall og annet avfall med produksjon av biogjødsel, biogass, biohydrogen, biokull, grønn Co2 og andre beslektede energi og gjødsel produkter.	kommuner i Vestfold og Telemark
Buskerud Telemark Vestfold Investeringsfond AS	17,07 %	Egenkapitalandel: 55 % Egenkapital 27,9 mill kr Totalrentabilitet: -1,2 % Gjeldsgrad 0,8 <u>Formål:</u> Opprette, utvikle og styrke virksomheter innen industri og annen næringsvirksomhet ved innsats av kapital og faglig assistanse.	Kontorkommune Skien 9,50 % Skien 2,11 % Bamble 1,98 % Telemark fylkeskommune

På vakt for fellesskapets verdier

Rapporten er utarbeidet av
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Har du spørsmål til rapporten?

Ta kontakt med oss:

Telefon: 35 91 70 30 / 33 07 13 00

E-post: post@vtrevisjon.no

www.vtrevisjon.no